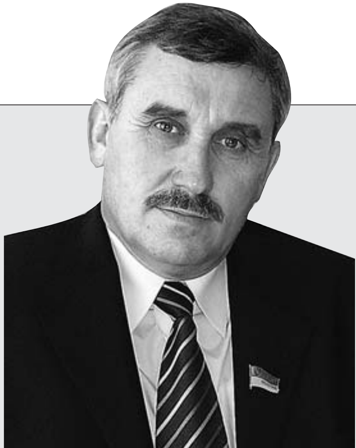

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Реформа

Прокуратура для народу чи для влади?

▶ СТОР. 4—5

Наші інтерв'ю

Жива вода Шевченкового слова

▶ СТОР. 10—11

Від першої особи

«Серце стиснулося, коли побачила на екрані руїни нашого будинку в Сирії»

▶ СТОР. 14

№ 190 (5690) П'ЯТНИЦЯ, 11 ЖОВТНЯ 2013 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Проект конституційних змін про незалежність судової влади попередньо схвалено

Парламентська хроніка
Ранкове засідання
10 жовтня

Верховна Рада 244 голосами попередньо схвалила та спрямувала для отримання висновку до Конституційного Суду проект закону «Про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів», внесений Президентом України. Голоси розподілилися так: Партія регіонів — 196, «Батьківщина» — 0, «УДАР» — 0, «Свобода» — 0, КПУ — 31, позафракційні — 17.

Доповідач радник Президента України Андрій Портнов нагадав, що Венеціанська комісія вітає схвалення законопроекту, який стане здобутком конституційної реформи в Україні. Прийняття цього законопроекту також є важливою умовою для підписання Україною угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

▶ СТОР. 2

Успіхів в ім'я добробуту азербайджанського народу

Ільхама Алієва переобрано на пост президента Азербайджану вже втретє. Президент України Віктор Янукович привітав колегу, побажавши успіхів на найвищій державній посаді в ім'я добробуту азербайджанського народу. На думку експертів, Алієв продовжувати ме колишню політичну лінію, однак зовнішні та внутрішні чинники можуть змусити його піти на зміни усередині країни. Аналітики стверджують, що глава Азербайджану знайшов золоту середину у відносинах з Росією і Заходом.

Син колишнього члена Політбюро ЦК КПРС, покійного президента Азербайджану Гейдара Алієва Ільхам, як і очікувалося, здобув переконливу перемогу на виборах. За попередніми даними ЦВК, Алієв лідирує з 84,72% голосів за підсумками обробки даних з 72% виборчих дільниць. Друге місце посідає кандидат від опозиції Джаміль Гасанли з результатом 5,18%. Кожний з інших восьми кандидатів набрав менш як 2,5%.

Смачні та соковиті плоди осені

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора у Києві розпочалася XVI сільськогосподарська виставка «Фермер України-2013». На великій території національного комплексу «Експоцентр України» можна ознайомитися з новинками техніки для фермерів та кооператорів, а також придбати різноманітну сільськогосподарську продукцію, насіння, агрохімію. А ще відвідувачам пропонують продегустувати молоде вино та смачнючий мед. Цей захід триватиме ще сьогодні й завтра.

До того ж у ці дні проходять ще дві «соковиті» виставки: «Овочі та фрукти-2013» та «Сад. Город. Урожай-2013». Серед учасників виставки представлений і урожай підприємця Миколи Дикуна (на знімку). У своєму селі Горошине Полтавської області він вирощує безліч ягід та фруктів.

Цікаво, а чи є у когось із фермерів хоч один із сортів тих яблук, які ростуть у садівника із Хмельниччини В'ячеслава Францішка? Дізнатися можна відвідавши виставки та прочитавши матеріал «Ягідний рай В'ячеслава Францішка» на 12-й сторінці.

ПОДІЇ

Мікрорайон залишився без газу

У Кременчуці залишився без газу цілий мікрорайон — Перший Занасип. За інформацією пресслужби міськради, тут розташовані 27 висотних житлових будинків і 536 — приватних. Сталося НП через те, що спрацював запобіжний клапан на газорозподільному пункті №14. Фахівці аварійної служби ПАТ «Кременчукгаз» проводили ремонтно-відновлювальні роботи практично цілодобово.

За таких обставин ситуація зазвичай ускладнюється тим, що для підключення одного «стояка» багатоповерхівки спеціалісти повинні зайти в кожне помешкання та перевірити обладнання. Як повідомила власкору «Голосу України» керівник прес-служби міськради Юлія Перепелятник, ще до обідньої пори 10 жовтня до газових мереж підключили практично всі будинки приватного сектору. Роботи з відновлення газопостачання у житлові багатоповерхівки тривали. Подачу тепла у висотні будинки не припиняли, **інформує наш власкор Василь НЕЙЖМАК.**

У нас достатньо проблем і без дефолту США

Світове співтовариство завмерло в очікуванні. Бюджетна криза в США змушує хвилюватися не тільки самих американців. До дати можливого оголошення дефолту залишилося сім днів. А республіканці й демократи досі намагаються досягти компромісу в питаннях підвищення межі держборгу і вжиття заходів зі скорочення дефіциту бюджету.

Тим часом українські експерти вчора на прес-конференції в столиці намагалися з'ясувати, як розвиватимуться події за океаном і, найголовніше, як вони вплинуть на життя у нашій країні. Погодилися, що дефолту США, швидше за все, вдасться уникнути. Тоді стабільним залишиться і курс гривні щодо долара.

▶ СТОР. 8

КОРОТКО

■ Сільгосптоваровиробники з двадцяти районів Черкащини беруть участь у святковому покровському ярмарку «Канівська торговиця», **інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ Громадянин Росії намагався перевезти через українсько-російський кордон близько 5,5 млн. доларів у паливному баку автомобіля. 32-річний порушник виїжджав з України через пункт пропуску «Гоптівка», а валюту заховав у додатковому паливному баку в нижній частині багажного відділення свого авто, **повідомляє прес-служба Державної прикордонної служби.**

■ Учора близько 5-ї години ранку поблизу села Скулин Ковельського району Волинської області впав літак. Загинуло двоє людей. Літак впав на територію недіючого цивільного аеродрому, **передає наш власкор Микола ЯКИМЕНКО.**

«Нафтогаз» з початку року збільшив видобуток природного газу на 2,5% – до 13,9 млрд. куб. м (*«РБК-Україна»*)

Проект конституційних змін про незалежність судової влади попередньо схвалено

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 10 жовтня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Законопроект було розроблено з урахуванням висновків європейських експертів. Ним, зокрема, передбачається змінити порядок формування Вищої ради юстиції, змінити порядок призначення і звільнення суддів — лише на підставі подань Вищої ради юстиції, окрім того, суддя призначатиметься на посаду достроково. Надання згоди на затримання чи арешт суддів також здійснюватиметься за згодою ВРЮ. Утворення, реорганізація та ліквідація судів здійснюватиметься Верховною Радою, що надасть змогу законодавчому органу формувати структуру судової системи. Законопроектом також пропонується змінити повноваження Верховного Суду України, зміцнивши його роль як найвищого органу в системі судової юрисдикції.

Голова Комітету Верховної Ради з питань правової політики Валерій Писаренко у своєму виступі зауважив, що законопроект дасть змогу змінити процедуру призначення та звільнення суддів та зменшити вплив органів державної влади на судову гілку.

Під час обговорення лунали різні думки. Більшість була налаштована прийняти цей законопроект, опозиційні депутати висловлювали критичні зауваження. Володимир Олійник (Партія регіонів) зауважив, що опозиції замість критики треба було зареєструвати альтернативний законопроект, а, направивши законопроект 377 голосами на висновок до Конституційного Суду, українські депутати дали чіткий сигнал європейській спільноті, що є політична воля для схвалення президентського законопроекту в цілому. Лідер фракції «Свободи» Олег Тягнибок висловив занепокоєння, що законопроект є шляхом не до євроінтеграції, а до узурпації влади. Лідер фракції КПУ Петро Симоненко заявив, що лише зміна політичної системи влади зможе гарантувати незалежність судової влади, а судді мають бути незалежними і від парламенту, і від Президента, і обиратися громадянами. Сергій Соболєв («Батьківщина») відзначив: якщо законопроект буде попередньо схвалено і направлено на висновок до КС, до

нього вже не можна буде внести жодні правки. Тому депутат закликав не голосувати зараз за законопроект, а виробити узгоджений варіант. С. Соболєв також нагадав, що 165 депутатів із опозиційних фракцій намагалися внести альтернативний проект конституційних змін, однак його не було зареєстровано у парламенті. Наталія Агафонова («УДАР») відзначила, що передбачена законопроектом деполітизація судової системи є однобокою — центр впливу на формування суддівського корпусу переноситься з Верховної Ради на Президента, адже участь у призначенні судді братимуть Вища рада юстиції, Вища кваліфікаційна комісія суддів і Президент.

Глава парламенту Володимир Рибак пояснив, чому не було зареєстровано альтернативний законопроект: бо його було внесено не впродовж 14 днів після внесення основного законопроекту, а через два місяці.

Зрештою, за попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів за основу та в цілому проголосували 244 депутати, проти — 7, утрималися — 116, не голосували — 43. Однак після цього депутати з опозиційних фракцій заявили, що деякі депутати з фракції Партії регіонів голосували чужими картками. В. Рибак поставив законопроект на переголосування. Та результат був той самий: 244 «за», проти — 9, утрималися —115, не голосували 42.

А перед початком обговорення законопроекту лідер фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк заявив, що розгляд питання змін до Конституції, які посилюють незалежність судової гілки влади, є доленосним. За його словами, три опозиційні фракції наполягають на внесенні нового, спільного, узгодженого законопроекту, запровадженні інституту відповідальності суддів і впливу на суддів, які порушують закон, відновленні компетенції Верховного Суду України як найвищої судової інстанції в Україні. Окрім того, зауважив А. Яценюк, неприпустимим є скасування терміну повноважень Генерального прокурора України. Адже за такою логікою тоді треба скасувати терміни повноважень Президента, депутатів та інших представників влади, а отже, Генпрокурор фактично отримає надзвичайні повноваження, яких немає ані у Президента, ані у парламенту разом узятих. Опозиція також вважає недоцільним існування двох паралельних структур, функції яких часто дублюються, — Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради юстиції, про що йшлося і у висновках Венеціанської комісії. А. Яценюк запропонував відкласти голосування за законопроект і зустрітися фракціям із Президентом як суб'єктом законодавчої ініціативи з внесення змін до Конституції та напрацювати спільний законопроект про внесення змін до Конституції, взявши за основу президентський законопроект і врахувавши пропозиції опозиції. «Ми не маємо права допустити приватизації судової системи в Україні», — наголосив А. Яценюк.

Депутати вітали з днем народження свого колегу Антона Кіссе.

Верховна Рада також прийняла в цілому закон «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (щодо НАК «Нафтогаз України»).

Анна ШЕВЧЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НАПЕРЕДОДНІ

А напередодні дня голосування Голова Верховної Ради Володимир Рибак взяв участь у засіданні парламентського Комітету з питань правової політики. Народні обранці, представники адміністрації Президента, Міністерства юстиції, судів обговорювали законопроект «Про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів» (№2522), поданий главою держави.

В. Рибак нагадав, що 4 липня цього року за цей документ проголосувала конституційна більшість народних обранців. Але, за його словами, після розгляду законопроекту Венеціанською комісією опозиційні фракції вирішили не голосувати за нього.

Отже, вислухавши позиції всіх сторін, В. Рибак зазначив, що президентський законопроект буде винесено на голосування до сесійної зали відповідно до порядку денного.

На знімку: Володимир Рибак (праворуч), голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики Валерій Писаренко.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мігранти зможуть голосувати за депутатів–мажоритарників

Народні депутати спільно з громадськими організаціями розроблятимуть зміни до законодавства, які гарантуватимуть реалізацію виборчих прав українців, що тимчасово проживають за кордоном. Про це під час брифінгу заявили парламентарії Олег Канівець (позафракційний), Олесь Доній (позафракційний), Андрій Шевченко (фракція «Батьківщина») та голова Комітету виборців України Олександр Черненко.

Насамперед, підкреслив О. Канівець, існує проблема соціальної справедливості. «Наші співвітчизники, котрі працюють і проживають за кордоном, тільки торік інвестували в українську економіку за офіційними даними 7,5 мільярда доларів, а за неофіційними — вдвічі більше. Трудові мігранти — найбільші інвестори нашої економіки, а отже, вони беруть активну участь у житті держави і тому справедливо вимагають забезпечення своїх прав у повному обсязі», — наголосив народний обранець.

О. Доній зазначив, що повернення виборчих прав сотням тисяч українцям матиме суттєве соціальне значення. Йдеться переважно про суспільно активних громадян, котрі, проживаючи за кордоном, цікавляться тим, що відбувається в Україні.

А. Шевченко вважає, що питання відновлення виборчих прав наших трудових мігрантів необхідно розглядати в контексті підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а також в ключі подальшої інтеграції України в спільноту демократичних держав Європи.

У свою чергу, О. Черненко зауважив, що забезпечення повного виборчого права для українців, які проживають за кордоном, потребує суттєвого вдосконалення законодавства. По-перше, не всі наші трудові емігранти перебувають на обліку. Це пов'язано з труднощами процедури реєстрації, яку необхідно спростити. По-друге, є проблеми з використанням свого права голосу навіть у зареєстрованих за межами країни наших виборців. По — третє, питання забезпечення українцям за кордоном права голосу в одномандатних округах треба вирішити в рамках конституційних реформ, а також із дотриманням прав інших виборців та осіб, що балотуватимуться.

На знімку: Олесь Доній, Олександр Черненко, Олег Канівець, Андрій Шевченко (зліва направо).

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Трудові мігранти — найбільші інвестори нашої економіки

Повідомлення

Голови Верховної Ради України Володимира РИБАКА щодо призначення співголів Української частини Комітету парламентського співробітництва між Україною та Європейським Союзом

Шановні народні депутати!

З огляду на те, що деякі ЗМІ поінформували про те, що українська сторона нібито не брала участі у засіданні Комітету парламентського співробітництва (КПС) між Україною та Європейським Союзом, хочу внести роз'яснення для депутатського корпусу та засобів масової інформації.

9 жовтня у Страсбурзі відбулася робоча внутрішня нарада Європейської частини КПС, в якій участь української частини цього комітету не передбачалась.

Разом з тим, для забезпечення нормальної роботи української делегації у КПС мною підписано розпорядження про призначення співголів української частини Комітету парламентського співробітництва між Україною та Європейським Союзом. Ними призначено С. Тігіпка та П. Порошенка.

Про це відповідно поінформовано Президента Європейського парламенту Мартіна Шульца.

Терміни призначення пропишуть у законі

Терміни призначення Генпрокурора пропишуть у законі про прокуратуру. Відповідно норма про безстрокове призначення Генерального прокурора України не міститиметься у проекті змін до Конституції щодо посилення гарантій незалежності суддів. Про це під час брифінгу заявив голова фракції Партії регіонів Олександр Єфремов *(на знімку)*.

«У законі про прокуратуру, який перебуває сьогодні у Венеціанській комісії, встановлюються терміни повноважень Генерального прокурора. Тому законодавці, представники ЄС погодилися прибрати цю норму із змін до Конституції», — сказав парламентарій.

Крім того, О. Єфремов наголосив, що зауваження деяких депутатів щодо неможливості вносити зміни до закону про незалежність суддів є неправдою. «Вносити зміни можна на будь-якій стадії, інша справа, що ми затягнемо процедуру розгляду цього питання», — заявив він. Голова фракції ПР звернувся до народних обранців із проханням коректно ставитися до того, що робиться в рамках державної політики. Свідомий виступ проти європейського курсу України, за його словами, це удар по міжнародному іміджу нашої країни.

Сергій МЮЛЕР.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Аби не порушити соціальні права...

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (щодо напрямів використання коштів Фонду).

Цим законопроектом (реєстр. №2986) пропонується внести зміни до розділу IV Порядок формування коштів Фонду Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» шляхом вилучення зі статті 20 норми, якою встановлюється механізм надання позик працівникам Фонду в межах кошторису витрат, затвердженого його адміністративною радою, та у порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Фонду.

На засіданні комітету зазначалося, що Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради вважає, що проект може бути прийнятий за основу. Водночас у висновку експертів зазначається, що виключення цієї норми із чинного закону має супроводжуватися внесенням відповідних змін і до п. 2 частини другої статті 16, згідно з яким працівникам Фонду за переліком посад, який затверджується адміністративною радою, забороняється «отримувати позики, у тому числі кредити від банків, крім позик від Фонду».

Народні депутати наголошували й на тому, що Національний банк не погоджується із запропонованими змінами, «оскільки відповідні норми закону мають на меті недопущення конфлікту інтересів при виконанні працівниками Фонду своїх наглядових функцій та створюють, таким чином, умови для їх ефективної роботи, а наявність у законі положень щодо надання за рахунок коштів Фонду позик його працівникам сприяє усуненню корупційного чинника у їхній діяльності». Також у висновку НБУ йдеться про те, що стаття 65 Закону «Про Національний банк України» містить аналогічну заборону службовцям Національного банку (працівникам, які безпосередньо беруть участь у виконанні функцій Національного банку) отримувати позики від будь-яких інших фінансових установ, крім Нацбанку.

Члени комітету акцентували увагу й на тому, що Кабінет Міністрів не підтримує законопроект та «вважає, що реалізація запропонованих змін може призвести до порушення соціальних прав працівників Фонду у зв'язку з відсутністю джерел додаткового фінансування».

За повідомленням інформаційного управління апарату Верховної Ради України.

ДОВІДКОВО

Відповідно до ст. 4 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

«Скажіть, яке покоління молоді ви виховуєте, і я скажу, яку державу ви будуєте»

У Запоріжжі відбулася науково-практична конференція «Українське національне виховання: реалії, тенденції, перспективи». Гостей із Києва, Криму та Донецька приймав Запорізький національний університет (ЗНУ) і, зокрема, його факультет журналістики на чолі з професором Володимиром Манакіним. Поважний науковий захід відбувався в Запоріжжі за ініціативи та сприяння Національної академії педагогічних наук та Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого. До того ж звітна конференція фактично стала одним із етапів довгого освітянського марафону в стінах провідних вишів України.

Вітання науковцям, котрі взялися за непросту справу пошуку шляхів українського національного виховання, надіслали Голова Верховної Ради України Володимир Рибак, його заступник Руслан Кошулинський, глава парламентського Комітету з питань науки та освіти Лілія Гриневич, а також низка поважних наукових та громадських установ та організацій.

Що турбувало науковців? Звичайно, те, що всі ми значною мірою «живемо в Україні так, наче нам тут не жити». Однак неабияку стурбованість викликали настрої молоді, зафіксовані соціологічними опитуваннями. Що дедалі більший відсоток молодих, красивих, сильних і розумних тільки й шукають нагоди, аби покинути свою країну і пошукати кращої долі у світах. Де наших дітей ніхто не чекає, бо там є і свої діти, і свої онуки...

Про що одразу пішла мова? Про вихованця вихователя — учителя і викладача. Але, як зауважив заступник декана журфаку ЗНУ Віктор Костюк, на жаль, у цьому плані більше можна було зробити в радянські часи, ніж нині. Проректор Запорізького національного університету Володимир Волков навів дані соціологічних опитувань. На запитання, чим сьогодні визначається кар'єрний ріст, приблизно порівну (34 і 33% відповідно) отримали відповіді «кваліфікація» і «добрі стосунки з керівництвом». Ще більш вражаючі результати отримані на запитання стосовно порушення прав викладачів. Лише 5% опитаних помітили їх на рівні, наприклад, кафедри, зате всі 40% впевнені, що саме держава всіляко їх утискує...

Свою і дуже цікаву статистику надав доцент журфаку ЗНУ Павло Мірошниченко. Він разом зі своїми студентами промоніторив три найпопулярніші в Україні радіоканали. Відбувалося це в один день, в один час, і протягом 28 хвилин. Аналіз показав, що, уліпшому разі, лише 40% фрагментів — україномовні, а на деяких із згаданих каналів їх взагалі менше двадцяти. Крім того, мова ведучих або принципово «суржикова», або далеко не відповідає літературним нормам.

Вислухавши аргументовані виступи студентів юрфаку ЗНУ Дмитра Калниша, Анатолія Степашка, Івана Шумейка та інших, президент Міжнародного фонду імені Ярослава Мудрого Валентина Стрілько звернулася до них та їхніх викладачів з незвичним проханням. А саме: підготувати свій варіант законопроекту «Про українське національне виховання». Запорізький варіант, а ще, можливо, і львівський (у середині жовтня така конференція відбудеться і в місті Лева) будуть розглянуті у Києві, на підсумковому зібранні в Національному університеті імені Т. Г. Шевченка. Додамо, що 39 народних депутатів відгукнулися на прохання фонду імені Ярослава Мудрого допомогти із законодавчим забезпеченням процесу національного виховання. Про актуальність же якихось дій та згаданої підтримки законотворців зайве й казати. Ще древньогрецький Платон писав: «Скажіть, яке покоління молоді ви виховуєте, і я вам скажу, яку державу ви будуєте».

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

ДОВІДКОВО

За даними перепису 2001 року, українську рідною мовою назвали 55% громадян України, хоча українцями себе вважають 78%.

У ЦЕНТРВИБОРЧКОМІ

Нас закидають спамом, а не документами

Центральна виборча комісія відмовила в реєстрації ініціативної групи з проведення всеукраїнського референдуму, утвореної на зборах громадян України 29 вересня 2013 року в Києві. Крім того, ЦВК пропонує притягти до кримінальної відповідальності осіб, причетних до фальсифікацій документів.

За результатами аналізу поданих документів, як повідомляє відділ взаємодії із ЗМІ секретаріату ЦВК, було встановлено, що на зборах при утворенні ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою з питання: «Чи підтримуєте ви приєднання України до Митного союзу Республіки Білорусь, Республіки Казахстан і Російської Федерації? Так. Ні» не було дотримано порядку, передбаченого статтею 30 Закону України «Про всеукраїнський референдум».

Так, відповідною ухвалою Окружного адміністративного суду м. Києва від 25 вересня 2013 року Центральній виборчій комісії було заборонено направляти представника на вказані збори громадян України, про що комісія заздалегідь поінформувала листами організаторів зборів П. Симоненка, О. Адвену та Г. Буйка. Таким чином, організаторам зборів громадян України щодо проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою було відомо про неможливість посвідчення представником ЦВК факту проведення вказаних зборів, що є обов'язковою вимогою закону.

По завершенні обговорення заступник голови комісії Жанна Усенко-Чорна, яка і проводила засідання, зазначила, що на сьогодні до ЦВК надійшли документи про 21 випадок ініціації таких зборів громадян: «На жаль, у мене складається враження, що певні особи намагаються створити враження, начебто має місце масована ініціатива громадян щодо проведення подібних зборів. Є всі підстави стверджувати, що комісію закидають спамом, а не документами, які реально підтверджують наміри громадян ініціювати всеукраїнський референдум».

За словами заступника голови комісії, мають місце численні випадки кратного включення одних і тих самих осіб до складу ініціативної групи, померлих осіб, осіб, яким не виповнилося вісімнадцяти років, та осіб, що не є громадянами України. Усі ці ознаки фальсифікації документів дають підстави для притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

— Виходячи з того, що такі дії лежать у кримінальній площині, ЦВК додатково вивчатиме усі надані матеріали і в подальшому прийме рішення стосовно їх направлення до правоохоронних органів для проведення відповідних перевірок, а також надання їм правової оцінки та, в разі потреби, притягнення до кримінальної відповідальності осіб, причетних до фальсифікацій, — зауважила Ж. Усенко-Чорна.

Дедалі більше молоді тільки й шукають нагоди, аби покинути свою країну

Прокуратура для народу чи для влади?

Наближається час можливості підписання Україною Угоди з державами Європейського Союзу про асоціацію. Перед підписанням цієї доленосної для нашої держави угоди залишилось виконати декілька умов, серед яких — проведення реформи прокуратури, оскільки чинний Закон «Про прокуратуру» було ухвалено ще у 1991 році, практично ще за часів колишнього СРСР.

У 1996 році після прийняття Конституції, згідно з положеннями якої прокуратура була позбавлена двох функцій «радянського типу» (нагляду за дотриманням і застосуванням законів і попереднього слідства) і при вступі до Ради Європи, Україна взяла на себе зобов'язання виконати рекомендації ПАРЄ та Венеціанської комісії зі зміцнення демократії та верховенства права щодо створення прокуратури європейського зразка, зокрема, у частині позбавлення функції загального нагляду, посилення незалежності прокурорів та переміщення акцентів у її статусі, функціях та повноваженнях від виконавчої до судової гілки влади, а саме, що: роль та функції Генеральної прокуратури будуть змінені (особливо відносно здійснення загального контролю за дотриманням законності), трансформуючи цей інститут в орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи (Висновок №190 (1995) ПАРЄ щодо заявки України на вступ до Ради Європи).

Незважаючи на це, до сьогодні прокуратура, крім повноважень, визначених статтею 121 Конституції України, відповідно до Перехідних положень продовжує виконувати функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів (загального нагляду) та функцію попереднього слідства. Таким чином, ось уже цілих сімнадцять років, замість передбачених Основним Законом чотирьох завдань, прокуратура продовжує виконання ще двох неконституційних перехідних функцій.

З другого боку, буде неправдою констатувати, що нічого в напрямку реформування прокуратури не робилося, але ці спроби реформування прокуратури зводились лише до косметичного покращення її діяльності.

Спроби реформування

Так, у 2001 році, під час «малої судової реформи», прокуратуру було позбавлено повноважень самостійно санкціонувати арешти та обшуки, здійснювати нагляд за законністю судових рішень, порушувати дисциплінарні провадження стосовно суддів. У 2003 році прокурорів позбавили права нагляду за виконавчим провадженням, а з другої половини липня 2007 року до підслідності Міністерства внутрішніх справ України передано п'ятнадцять складів злочинів проти особи, що раніше розслідувались органами прокуратури. Здійснювались й інші спроби адаптувати прокуратуру до вимог сьогодення, наприклад, шляхом внесення фрагментарних змін і доповнень до чинного Закону про прокуратуру. Всього було внесено понад тридцять таких змін. Втім, цього було вочевидь недостатньо, щоб докорінно змінити роботу прокуратури відповідно до зобов'язань України перед ПАРЄ та Венеціанською комісією.

Крім того, у Верховній Раді України було зареєстровано низку законопроектів щодо більш радикального оновлення законодавчої бази діяльності прокуратури. Однак всі ці законодавчі ініціативи, за висновками європейських експертів, були визнані такими, що не мають на меті реформування існуючої системи прокуратури, яку Україна успадкувала з радянських часів. З огляду на це, Венеціанська комісія неодноразово зазначала, що прокуратура залишається потужним інститутом, функції якої значно перевищують обсяг функцій, виконуваних прокурором у демократичній правовій державі.

Серед зарубіжних країн, де функції прокуратури повністю або значною мірою збігаються з сьогоднішніми функціями прокуратури України, можна назвати Білорусь, Російську Федерацію, Казахстан, Корею, Киргизстан, Китай, Кубу.

Важливим кроком стало внесення до Верховної Ради України шостого скликання проекту закону «Про прокуратуру», реєстр. №2491 від 16.05.2008 р. за ініціативою народних депутатів України В. Швеця, Ю. Прокопчука, В. Сівковича.

Цей законопроект Верховною Радою України шостого скликання 14 квітня 2009 року було прийнято у першому читанні за основу (Постанова Верховної Ради України № 1252-VI). Цією ж постановою Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності доручено доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень та пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи і внести його на розгляд парламенту в другому читанні.

Курс на євроінтеграцію

У Верховній Раді України сьомого скликання цей законопроект, як перехідний з попереднього скликання, зареєстровано під реєстр. №0886.

Зазначений законопроект оцінений органами державної влади та науковими установами як такий, що відповідає курсу України на євроінтеграцію та міжнародним стандартам діяльності органів прокуратури.

Зокрема, таку позицію висловили Міністерство юстиції України, Служба безпеки України, Академія адвокатури України, Міністерство внутрішніх справ, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ та інші.

Також законопроект повною мірою узгоджується з резолюціями ПАРЄ №1244 (2001) «Виконання обов'язків і зобов'язань, взятих Україною при вступі до Організації», № 1466 (2005) «Про виконання обов'язків та зобов'язань України», № 1549 (2007) «Функціонування демократичних інституцій в Україні».

Законопроект містить комплекс нормативних положень, які визначають правовий статус та порядок організації та діяльності прокуратури, її працівників, повноваження прокурорів різних рівнів, правову природу актів прокурора, правове та фінансове забезпечення діяльності прокуратури, що повною мірою узгоджується із завданням прокуратури у контексті забезпечення захисту від протиправних посягань на суспільний та державний лад, на права і свободи людини і громадянина.

Так, зокрема, законопроектом передбачено: 1) повну реорганізацію системи прокуратури: пропонується створення окружних та регіональних прокуратур, відтак, досудове розслідування у всіх кримінальних провадженнях з метою забезпечення конституційного принципу рівності усіх перед Законом стане предметом відання окружних прокуратур; 2) регіональні прокуратури будуть відповідальними тільки за представлення інтересів держави в апеляційних судах, а Генеральна прокуратура — у касаційних судах і Верховному Суді України; 3) основним завданням прокурорів стане процесуальне керівництво досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення в суді, а також представлення інтересів держави і окремих категорій фізичних осіб у суді; 4) встановлення чіткої підстави для відповідальності прокурора, відкриту і змагальну дисциплінарну процедуру, що здійснюватиметься новою інституцією — Дисциплінарною комісією суддів і прокурорів; 5) зайняття посади прокурора, призначення на посаду в іншу прокуратуру, у тому числі на посаду Генерального прокурора України, здійснюватиметься у відкритий спосіб і виключно на конкурсних засадах за участю новоствореного державного органу — Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, що має бути створена на основі реорганізації нинішньої Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, створення системи прокурорського самоврядування, складовими частинами якого є: збори прокурорів кожної прокуратури, Рада прокурорів України, всеукраїнські конференції працівників прокуратури.

Безумовно, підготовлений Комітетом з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності до другого читання законопроект не дає відповідей на всі запитання, що виникають у процесі комплексних реформ правоохоронної системи і прокуратури зокрема, але, безумовно, є кроком у правильному напрямку.

Президентський законопроект

Також свій варіант законопроекту про прокуратуру підготувала і робоча група адміністрації Президента України. За результатами аналізу нової редакції законопроекту про прокуратуру, підготовлену цією робочою групою і направлену 2 серпня цього року до Венеціанської комісії, слід зазначити на подібність його окремих положень із законопроектом №0886 в частині визначення функцій та системи прокуратури, засад її діяльності, повноважень прокурорів, їх права та обов'язки, питань, що стосуються здійснення прокурорського самоврядування. Загалом, основою президентського законопроекту «Про прокуратуру» слугує проект, підготовлений Комітетом.

Оскільки саме президентський варіант цього законопроекту направлено до Венеціанської комісії і з огляду на обмежений термін часу для його прийняття Верховною Радою України, пропоную у цій статті зупинитись на аналізі окремих положень президентського проекту.

Поряд з позитивними сторонами у законопроекті, розробленому робочою групою, свідомо закладені непомітні, на перший погляд, глибинні правові механізми, що характеризують цей законопроект як європейський, прогресивний, а насправді, за своєю суттю та змістом зберігають прокуратуру радянського типу.

На це, зокрема, звернули увагу члени Венеціанської комісії на спільній робочій зустрічі з членами нашого Комітету, що відбулась 6 вересня 2013 року.

Занепокоєння учасників зустрічі викликали такі положення законопроекту.

Перше.

На переконання членів Венеціанської комісії, положення статті 14 проекту, якими Генеральному прокурору пропонується надати право визначати кількісний склад та структуру органів прокуратури, не узгоджується з приписами, закладеними у Конституції України (пункт 22 частини першої статті 85), згідно з якими чисельність та структуру правоохоронного і військового сектору держави затверджує Верховна Рада України. У контексті реформування системи кримінальної юстиції України запровадження такого принципу й щодо формування органів прокуратури є одним із важливих шляхів парламентського контролю за їх діяльністю. Тому, на думку членів комісії, чисельність та структура прокуратури також повинна затверджуватись Верховною Радою України, про що слід внести відповідні зміни до зазначеної статті проекту.

Крім того, право Генерального прокурора України визначати кількісний склад та структуру органів прокуратури є дієвим інструментом внутрішньовідомчої боротьби за впливи та боротьби з тими, хто не готовий беззаперечно виконувати часом не законні вказівки керівництва через постійні реорганізації та реформування, що чітко простежується в останні роки на прикладі Генеральної прокуратури України і, безумовно, не сприяють ефективній роботі.

Найважливішим питанням є порядок призначення на посаду Генерального прокурора України та звільнення його з посади. У проекті пропонується закріпити норму щодо права Президента за згодою парламенту призначати на посаду Генерального прокурора, водночас для звільнення його з посади Президенту така згода не потрібна, він може звільнити його з посади в будь-який час на власний розсуд, не цікавлячись думкою Верховної Ради України. Таким чином, за умови прийняття цього проекту як Закону буде отримано «ручного», повністю залежного від інституту Президента прокурора.

Цього не можна допустити, оскільки йдеться про гарантії безпеки суспільства, умови захисту прав і свобод людини і громадянина, і взагалі, про демократію в Україні.

Ключовою має бути теза про те, що для звільнення Генерального прокурора з посади також необхідна має бути згода Верховної Ради України, найкраще, коли за це рішення повинні проголосувати не менше як 300 народних депутатів України. Безумовно, це потребує внесення змін до Конституції України.

З огляду на вимоги частини другої статті 122 Основного Закону України про те, що строк повноважень Генерального прокурора України становить 5 років, можна запропонувати інший правовий механізм для вирішення винятково важливого питання незалежності Генерального прокурора України, а відтак і незалежності прокуратури в цілому через визначення вичерпного переліку підстав для звільнення Генерального прокурора України Президентом України, до закінчення конституційного терміну повноважень.

Друге.

Особливої уваги заслуговують статті 17 та 24 законопроекту. Про це, зокрема, наголосив секретар Венеціанської комісії Томас Маркерт. Його стурбованість викликало те, що у статті 17, якою визначається підпорядкування прокурорів та виконання ними наказів, закладені імперативні норми щодо права прокурорів вищого рівня видавати накази та надавати вказівки, як письмові, так і усні, прокурорам нижчого рівня, які є обов'язковими до виконання.

Що стосується таких вказівок Генерального прокурора України прокурорам нижчого рівня, то законодавець взагалі не ставить законність головною умовою їх надання, що за певних обставин може призвести до беззаконня та деспотизму з боку Генерального прокурора.

Взагалі, положення цієї статті проекту виписані таким чином, що буде нівельована будь-яка процесуальна незалежність прокурора нижчого рівня перед прокурором вищого рівня. Тому положення цієї статті підлягають суттєвому доопрацюванню через призму надання місцевим прокурорам процесуальної незалежності та здійснення контролю за діяльністю прокурорів громадськими інституціями в межах їх повноважень.

У запропонованій редакції статті 24 найбільш яскраво відображено намагання зберегти риси так званого загального нагляду прокуратури.

Особливо це стосується питання здійснення представництва прокурором інтересів громадянина або держави в суді. Тут прокурора пропонується озброїти усім арсеналом загального нагляду ще до початку захисту цих інтересів у суді, надавши йому право безперешкодно входити у приміщення органів державної влади; витребовувати за письмовим запитом документи та матеріали органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також мати безоплатний доступ до їх інформаційних баз даних; ініціювати проведення різноманітних перевірок чи ревізій органів державної влади та органів місцевого самоврядування і отримувати відповідні пояснення тощо.

Таким чином, прокурор отримає суттєві необґрунтовані преференції, ніж будь-яка інша сторона майбутнього провадження.

Крім того, прокурору пропонується надати право примусового захисту юридичної особи публічного права, видавати такі акти реагування, як застереження, що є рисою загального нагляду, без суду встановлювати факти невідповідності підзаконних нормативно-правових актів законам, що не узгоджується з Конституцією України.

Треба констатувати, що практична реалізація цієї статті у запропонованій редакції зведе нанівець принцип рівності сторін (наприклад, з адвокатом) у судовому процесі.

Ці небезпечні чинники посилені відсутністю у законопроекті положень про автоматичний розподіл справ між прокурорами, як того вимагають європейські стандарти, які гарантують неупереджений розподіл справ між прокурорами.

Підхід, запропонований в проекті закону, не є системним, зокрема, не дає відповіді на запитання, чи позбавлення прокуратури функції загального нагляду, а в результаті позбавлення фізичних та юридичних осіб часто ефективного, оперативного та безплатного способу поновлення своїх порушених прав через засоби прокурорського реагування, — буде повною мірою компенсовано іншими механізмами захисту прав і свобод громадян, зокрема через суд, доступ до якого, у зв'язку з тотальною бідністю населення, є обмеженим, чи виконання Уповноваженим з прав людини Верховної Ради України функції національного превентивного механізму, можливості якого, незважаючи на «національний статус», є недостатніми.

Третє.

За результатами обговорення проекту військовослужбовцями Збройних Сил, Служби безпеки, працівниками органів внутрішніх справ висловлюються обурення, а також справедливі зауважен-

ження членів Венеціанської комісії щодо редакції статті 86 проекту, що визначає заробітну плату прокурора. Зокрема, це стосується надбавок за класний чин прокурора. Згідно з проектом класні чини прокурорів пропонується прирівняти до військових звань. Так, юрист 3-го класу, що відповідатиме військовому званню лейтенант, за класний чин отримуватиме 770 грн., тоді як лейтенант за військове звання сьогодні отримує 120 грн. Різниця між армійським званням полковник і старшим радником юстиції у геометричній прогресії ще більша і становитиме 2—3 тис. грн., а різниця між званням генерал-майор і державним радником юстиції 3-го класу взагалі становитиме більш як у десять разів, що є неприпустимим, оскільки суперечить положенням Конституції та законодавству України щодо рівності усіх перед Законом, соціальній справедливості, конституційним принципам функціонування державної служби в нашій державі.

Взагалі, як зазначили члени Венеціанської комісії, не можна допустити того, щоб класні чини прокурорів були прирівняні до військових звань, оскільки це надає прокуратурі воєнізованого забарвлення, що є вкрай неприйнятним, оскільки не відповідає меті її реформування. Найбільш прийнятним рішенням було б прирівняти класні чини прокурорів до рангів державних службовців, що відповідатиме європейським стандартам, перетворенню прокуратури на цивільний державний орган, а відтак, меті її реформування.

Також проектом пропонується запровадити право прокурорів на пенсію за вислугу років незалежно від віку за наявності у них загального стажу 20 і більше років. Так, згідно з проектом, прокурору достатньо мати лише 15 років спеціального стажу та 10 років загального стажу на отримання прокурорської пенсії. Відтак, прокурор матиме право отримувати пенсію не за віком, а за вислугою років, до того ж досить незначною, і така пенсія у десять, а то і більше разів перевищуватиме мінімальні пенсії за віком, які отримують мільйони українців. Прокурори, у разі прийняття такої редакції, отримають можливість не тільки отримувати такі пенсії, а і далі працювати на прокурорських посадах до досягнення ними 70-річного віку. Тому члени Венеціанської комісії зауважили, що практична реалізація цього положення гальмуватиме прихід на прокурорські посади в Україні молодих юристів, оскільки, на своїх часто захищених зв'язками високих посадах перебуватимуть до 70 років нинішні прокурори.

Окремо слід зазначити те, що практична реалізація цих положень законопроекту не тільки призведе до ще більшої диспропорції у грошовому та пенсійному забезпеченні між різними категоріями державних службовців, а й стане наслідком значних витрат державного бюджету України.

Те, що реалізація законопроекту потребуватиме значних видатків з державного бюджету, також яскраво можна продемонструвати на прикладі майбутньої діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій прокурорів, які пропонується створити у кожній області, і які практично дублюють функції між собою. На прикладі діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів, яка без створення регіональних відділень справляється зі своєю роботою, є необґрунтованою необхідність у створенні регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісій прокурорів, запропонованих у проекті. Тим більше, що фінансування їх діяльності, як і інших органів прокурорського самоврядування, секретаріатів цих органів, проектом пропонується здійснювати з державного бюджету.

ДО РЕЧІ

Вітчизняна новація запровадження прокурорського самоврядування за гроші платників податків потребує особливої уваги. Подібних аналогів у світі немає.

Якщо дуже коротко, то право кваліфікаційно-дисциплінарних комісій прокурорів, які пропонується створити в результаті реалізації цієї ідеї, розглядати питання про притягнення прокурорів до дисциплінарної відповідальності, це не що інше, як заставити «браконьєрів боротися з браконьєрами», а головним результатом діяльності цих комісій щодо відбору кандидатів та проведення іспитів для осіб, що хочуть працювати в органах прокуратури, однозначно приведе до того, що прокурором може стати лише син чи донька прокурора. В підсумку це призведе до закріплення вже на законодавчому рівні «української касти недоторканних».

Четверте.

У перехідних положеннях проекту закладено новий, небачений до цього часу, ручний механізм набрання чинності закону, тобто не через рік чи два після його прийняття, а через три місяці після оголошення Вищою спеціалізованою дисциплінарною комісією прокурорів України і Радою прокурорів України про готовність розпочати свою діяльність, про що повинно бути опубліковано в газеті «Голос України». Сьогоднішня практика державного будівництва України свідчить, що їх створення може затягнутися на довгі роки. Тобто розробниками законопроекту пропонується набрання ним чинності поставити у залежність від волі органів, які згідно з цим законопроектом мають бути колись створені.

І, наостанок, що стосується виборів дисциплінарних комісій та органів прокурорського самоврядування. З цього питання члени Венеціанської комісії вважають, порядок висунення кандидатів та порядок персонального голосування стосовно їх членства повинен бути таємним, а не відкритим, як те пропонується проектом. Таємність голосування забезпечить об'єктивність оцінки діяльності того чи іншого кандидата, а тому дозволить формувати ці органи якісним та професійним прокурорським складом, а вочевидь, відкритість голосування у цій ситуації дозволятиме керівництву прокуратури здійснювати контроль та впливати на нього.

Перетворити на орган захисту законних прав

Завданням проекту повинно бути перетворення прокуратури з репресивного органу на орган захисту законних прав фізичних і юридичних осіб, а цього можна досягти лише запровадивши дієвий цивільний контроль над нею. Водночас розробники проекту намагаються зробити прокуратуру закриту від суспільства. Такий висновок випливає за результатами аналізу статті 6 проекту, відповідно до якої пропонується законодавчо надати можливість Генеральному прокурору України самоусунутись від надання звіту Верховній Раді України про діяльність прокуратури, водночас, закріпивши норму про те, що інформування про таку діяльність не менше одного разу на рік може здійснювати Генеральна прокуратура (мабуть, в особі заступника Генерального прокурора, керівника прес-служби або через надання депутатам довідок). Про періодичність інформування Генеральною прокуратурою суспільства у проекті взагалі нічого не йдеться.

Відтак, у статті 6 слід чітко наголосити на тому, що Генеральний прокурор не менше одного разу на рік на черговій парламентській сесії повинен звітувати перед парламентом про стан законності і правопорядку у державі. Адже, відповідно до положень пункту 1 частини першої статті 9 законопроекту, саме Генеральний прокурор України представляє прокуратуру **як орган державної влади** у зносинах з іншими органами державної влади. Загальновідомо, що відповідно до положень статті 6 Конституції України державна влада України здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Цікаво дізнатися, до якої гілки влади автори законопроекту намагаються віднести прокуратуру, відповідно до пункту 1 частини першої статті 9 законопроекту, де вказано, що прокуратура є органом державної влади?

Це лише невелика частка зауважень до законопроекту, в тому числі, висловлена членами Венеціанської комісії, на жаль, всі вони не помістяться у рамки однієї статті.

Тому слід констатувати, що доопрацювання законопроекту про прокуратуру в контексті висловлених до нього зауважень і пропозицій потребує кропіткої, системної, фахової роботи, результатом якої повинен стати дієвий імпульс європейському реформуванню української прокуратури, а відтак, усієї правоохоронної системи нашої держави. Метою такого реформування має стати впевненість громадянина України в тому, що його права будуть належним чином захищені.

Сергій САС,
народний депутат України, член Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук.

У космос на «кукурузнику» не полетиш

СЕРЕДНЯ ШКОЛА: ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Уроки інформатики запроваджено з другого класу. А чи сподобається малюкам цей предмет, якщо вивчатимуть його, сидячи за старими, морально застарілими комп'ютерами?

Працювати на старому ПК вельми неприємно. Повільно зчитує інформацію, не сприймає багатьох програм, має недостатньо оперативної пам'яті, часто «зависає». Користуватися ПК випуску 2000 року — це все одно, що їздити на «горбатому» «Запорожці» серед крутих іномарок.

Перебуваючи у віддаленому Ратнівському районі, поцікавився, яка ж пропорція між новими і старими комп'ютерами в кабінетах інформатики? Інформація, отримана від виконуючого обов'язки начальника відділу освіти Олександра Денисюка та методиста районного методичного кабінету Юрія Тура, не втішила: на кожен новий комп'ютер припадає чотири старих. Деяким давно місце хіба що на пункті заготівлі металобрухту.

У 2009 і 2012 роках за бюджетні кошти не закуплено жодного комп'ютера, в 2010—2011 і цього року — одиниці. Ситуація була б ще гіршою, якби не подарунки щедрих спонсорів, таких як народний депутат України Степан Івахів. Торік він передав школам району чимало сучасної комп'ютерної техніки.

— Завдяки Степану Івахіву ми отримали ноутбуки, мультимедійні проектори і цілі комплекси, — зауважує Олександр Денисюк. — Тепер усі 39 ЗОШ, включаючи і початкового ступеня, мають мультимедійний проектор, а деякі по два і чотири. Немає проблем і з підключенням до Інтернету. За винятком школи в селі Височне. Та і з цієї ситуації знайдено вихід.

— У районі гостро стоїть проблема заміни старих комп'ютерів, — долучається до розмови Юрій Тур. — За місцеві кошти ми з цим завданням не впораємося. Сучасний комп'ютерний комплекс коштує понад п'ять тисяч. На комп'ютерний клас треба віддати 50—70 тисяч гривень. Приблизно 95 відсотків учителів пройшли навчання за програмою «Інтел» — навчання для майбутнього.

Наскільки дітям потрібна нова комп'ютерна техніка, переконалися, побувавши в Ратнівській ЗОШ №2. Там два комп'ютерні класи. В одному з них стара техніка. Діти з більшим задоволенням ідуть у той, де сучасні комп'ютери. Із директором школи Ігорем Рудчиком туди і йдемо. Заняття із школярами проводить вчитель інформатики Алла Русинчук ***(на знімку праворуч)***.

— Маємо 24 комп'ютери, з них 12 нових, два комп'ютерні кабінети, два мультимедійні проектори, мультимедійну дошку. Інколи навіть доводиться змінювати розклад, щоб наставники могли провести тут уроки з української та зарубіжної літератури, географії та історії, образотворчого мистецтва...

Побували ми і в іншому кабінеті. Комп'ютери старі, хоча і тут є чого повчитися. Вчитель інформатики Микола Нінічук ***(на знімку ліворуч)*** демонструє можливості інтерактивної дошки. Навіть з дальнього куточка досить просторого приміщення він порухом безпроводової «мишки» міняє картинки на екрані. Справжня казка. Побільше б такої техніки в школи, особливо сільські.

Допоки ж учні сидітимуть за старими, часто списаними з якоїсь бюджетної установи комп'ютерами, з повільним Інтернетом і застарілим програмним забезпеченням, уроки інформатики не матимуть високої ефективності і ходитимуть на них діти як на відбуття повинності. Бо який би шанованим був, наприклад, літак АН-2, далеко на ньому не залетиш і в космос не піднімешся. А спілкування з комп'ютером-друкарською машинкою урок святом не зробить і мрію в дитячу душу не посіє.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото автора.

ДО РЕЧІ

Сорок початкових (І ступеня) шкіл Волині не мають комп'ютерів і належної матеріальної бази для уроків інформатики, йшлося 21 серпня на розширеному засіданні колегії обласного управління освіти і науки. На початку жовтня ми поцікавилися, чи вдалося вирішити проблему, у начальника управління Олександра Хомича. Як поінформував держслужбовець, у зазначені школи передано 138 комп'ютерів, з них лише 26 нових. Тож, на нашу думку, питання залишається відкритим.

Користуватися ПК випуску 2000 року — це все одно, що їздити на «горбатому» «Запорожці» серед крутих іномарок

До 2022 року ми маємо вдвічі збільшити кількість туристів в Україну — до 50 млн. на рік. Відповідно з 400 тисяч до 1 мільйона зросте число робочих місць у туристичній галузі, а очікуване збільшення надходжень до бюджету — з 1,5 млрд. до 5 млрд. гривень, сказав Олександр Вілкул *(Урядовий портал)*

Уряд учора затвердив умови надання в 2013 році державних гарантій для забезпечення будівництва лікувально–діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», *повідомляє прес–служба Міністерства фінансів*

Автотранспортні перевезення: мрії і реальність

В економіці України, як і в будь-якій іншій державі, автомобільні перевезення посідають чи не визначальне місце. Залізничний транспорт, авіація мають не менше значення. Проте лише автомобільний транспорт може забезпечити масову доставку вантажів майже за будь-якої погоди та майже за будь-яким маршрутом. А в розвитку автомобільного транспорту на цьому етапі маємо дотримуватися золотої середини між удосконаленням управління та контролю за автомобільними перевезеннями з боку держави та захистом інтересів бізнесу. Сьогодні, вважаю, це — основне завдання, яке, в контексті останніх прагнень України до Євросоюзу, так чи інакше доведеться вирішувати.

Усі «за» і «проти» розвитку системи нам довелося відчути на собі.

Перше. Порівняно з парком транспортних засобів ЄС парк в Україні залишається технічно відсталим. Це сьогодні наша фірма «Полівер» має майже півтора десятка власних автомобілів та ще до 70 користується на умовах сезонної оренди. Основа парку — КамАЗи та МАНи вантажопідйомністю до 22 тонн. Власних таких у нас 15. А ще кілька років тому наш парк вантажних автомобілів налічував три «Газони» та 15 КамАЗів, частина з яких — так звані восьмитонники. Останніх, так само як і 10-тонних, так званих простих, постаралися позбутися. Основна причина — надмірне споживання ними пального за рахунок застарілої модифікації й значного віку. Переважна більшість цих машин відпрацювала по 20—25 років.

Зрозуміло, що використання застарілої технології та спрацьованих вантажних автомобілів призводить до зростання витрат на перевезення. Але по-іншому сьогодні не можна, адже вартість нових автомобілів надзвичайно велика. Близько трьох років тому ми спробували замість застарілих придбати КамАЗи Євро вантажопідйомністю з причепом до 22 тонн. І тоді нам вдалося купити їх за дещо доступнішими цінами — до 350 тис. грн. (брали без кузовів, часто — в комплектації «автокран», попередніх років випуску). А згодом їх модернізували та переобладнали.

Звичайно, не змогли обійтися без кредитів. Але на той час вони були значно доступнішими. Сьогодні ж придбати КамАЗ за 500—800 тис. грн., не враховуючи відсотки за кредит, простій людині нереально.

Друге. Ми живемо в регіоні, де основним є перевезення сільськогосподарської продукції — насіння соняшнику, кукурудзи, пшениці тощо. Тож зрозуміло, що успішність нашої роботи залежить від діяльності підприємств сільського господарства, від отриманих ними врожаїв. Але ще більше вона залежить від доріг. Придбавши сучасну автотехніку, хотілося б бути впевненим, що її вдасться нормально експлуатувати. Проте через надзвичайно погану якість наших доріг доводиться часто проводити додаткові позапланові ремонти. Вузли та агрегати, особливо ходова частина автомобіля — амортизатори, ресори, подушки, ступиці коліс, балки — не витримують навіть року. І такі незаплановані витрати позначаються на розмірі тарифів. А в кого він нижчий, в того, відповідно, більше замовлень.

Третє. Конкуренція зростає. Останнім часом автопідприємства починають відчувати труднощі з пошуком замовників і на нашому, регіональному, рівні. Адже існують великі обсяги пропозицій від дуже потужних компаній загальнодержавного рівня, яким вдалося придбати чималу кількість нових вантажних автомобілів. Як буде далі, важко сказати, проте конкуренція, хоч і є головною рушійною силою, може стати основною причиною зростання безробіття.

Четверте. Одна зі складових, що формує успішність діяльності автоперевізника, — паливно-мастильні матеріали. Точніше — їх вартість. Однозначно краще мати власні ємності (чи АЗС) для зберігання закупленого оптом пального. Для прикладу, нині середня ціна дизельного палива на АЗС становить 10 грн. за літр, в той час як його оптова ціна — близько 9 грн. На жаль, не всі українські АЗС запропонують вам сьогодні пальне гарантованої якості. Трапляється, після заправки на чужій АЗС може навіть полетіти паливна система автомобіля. Тому проблеми пального ми стараємося вирішувати самі.

П'яте. Окрема тема — стосунки з ДАІ. На жаль, зберігається традиція, коли кожному водієві потрібно мати в поїздці так звані кишенькові гроші для «спілкування» з інспекторами. Досі нереально доставити вантаж, не заплативши якомусь інспектору 20—50, а то й більше гривень. Інакше причину для затримки він завжди знайде.

Хотілося б, щоб ці проблеми були рано чи пізно вирішені. Адже всі ми разом своєю діяльністю забезпечуємо добробут не лише власних сімей, а й усієї держави.

Володимир ПОЛЯКОВ.

Готується заупокійна по ще одному вітчизняному флагману

Цього разу йдеться про сумське ВАТ «Selmi», правонаступника єдиного у Союзі унікального заводу з виробництва електронних мікроскопів, який поставляв свою продукцію — мікроскопи, мас-спектрометри та іншу надсучасну електронну апаратуру — більш як до 30 країн. Серед імпортерів свого часу були Японія, Канада, Південна Корея, Франція, Німеччина та інші. Нині це підприємство, де з понад п'яти тисяч працівників третину становили вчені, чимало з яких тепер очолюють лабораторії і наукові проекти у провідних західних університетах, корчиться у передсмертних конвульсіях.

Катастрофічній ситуації на підприємстві починаючи з 2005 року «Голос України» присвятив майже десяток публікацій. Після появи більшості з них українські можновладці ледь не на Біблії клялися зберегти підприємство для держави. Тепер ми знаємо, чого варті ці обіцянки. На сьогодні заборгованість «Selmi» становить 44,2 мільйона гривень, що на 7 мільйонів більше за його балансову вартість.

Як результат, місяць тому збори кредиторів ухвалили рішення про ліквідацію ВАТ «Selmi». Ініціатором заупокійної виступив представник «ПриватБанку», з яким в унісон проспівав представник нинішнього власника підприємства — російського АТ «Електромеханічний завод». Тож долю виробництва 14 листопада вирішуватиме Господарський суд Сумської області. У разі прийняття ухвали про ліквідацію завод можуть розтягти по частинах, а з ним — і конфіденційну технічну документацію, котрій ціни немає.

Утім, можливо, з огляду на ситуацію, в якій нині опинилося унікальне підприємство, очільники не тільки згадають про свої обіцянки, а й нарешті виконають їх?..

Та раптом і без журналістського нагадування обласні «корифеї», перейнявшись важливістю «Selmi» для вітчизняної економіки і врахувавши те, якого поштовху може надати завод розвитку в Україні надсучасних технологій, вживають рішучих і конкретних кроків для збереження унікального виробництва?

З цим запитанням через керівника прес-служби я звернувся до голови Сумської обласної держадміністрації Юрія Чмиря. Відповідь отримав за добу: мовляв, про вжиті заходи повідомимо газету за 2—3 дні.

З одного боку, це зберігає бодай примарну надію на те, що нашій владі таки не байдужа доля флагмана у галузі приладобудування, а з другого — викликає подив: до судового засідання залишився всього місяць, а можновладці ще не визначилися з долею підприємства. А, може, вже визначилися? І публічно не озвучують свій вердикт, щоб тихенько замилити виробництво.

До речі, Сумами вже поповзли чутки, в яких називають конкретні імена тих, хто у місті перший у черзі облизується на ласий селмівський шматок...

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

ФОТОФАКТ

Під час урочистостей з нагоди Всесвітнього дня пошти, які відбулися днями у столичному Будинку зв'язку, начальник Броварського центру поштового зв'язку (Київська область) Марія Чукавіна отримала Почесну грамоту Кабінету Міністрів України.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

СПОРТ

«Каштан–2013» зібрав справжніх майстрів петанку

Участь у змаганнях взяли 70 гравців з України, Росії, Болгарії, Словаччини, Чехії, Угорщини, Литви, Нідерландів, Марокко та США.

Отже, в мальовничому ужгородському Боздоському парку протягом трьох днів тривали перегони. Переможцем першого ігрового дня турніру тет-а-тет став Йоганнес Денекамп із Нідерландів. Друге місце виборов українець Сергій Жуковський із Києва, третє — словак Йозеф Халупчик.

Наступного дня в суперечці дуплетів переможцями стали спортсмени з Литви, на другому місці — росіяни, третьою була команда з Угорщини. У турнірі «В» перемогу святкували ужгородці.

Третього дня змагалися команди-триплети. Перше та друге місця посіли росіяни, а треті-ми стали ужгородці.

«Каштан» — єдиний з усіх турнірів на теренах СРСР офіційно визнаний Всесвітньою федерацією петанку і внесений до календаря змагань. Його також називають відкритим Кубком Європи. Активно допомагали в його проведенні, зокрема, народний депутат України Іван Бушко та депутат Ужгородської міської ради Богдан Андріїв.

В Україні петанк найкраще розвивається саме на Закарпатті. «Уроджениці нашого краю — найсильніші в Україні, і саме з наших спортсменів складається національна збірна, яка бере участь у чемпіонатах Європи та світу. Варто зауважити, що це найсоціальніший вид спорту: грати можуть і діти, і дорослі, і навіть люди з фізичними вадами, — каже Богдан Андріїв. — До того ж петанк нині — один із головних кандидатів на внесення до переліку олімпійських видів спорту, і сподіваюся, що незабаром закарпатські майстри цієї гри прославлятимуть Україну на Олімпіадах».

Василь НИТКА.
Ужгород.

ДОВІДКОВО

Петанк (з фр. Petanque) — один з різновидів боулзу, метою якого є, стоячи всередині кола (обома ногами торкаючись землі), кинути порожнисті металеві кулі якомога ближче до маленької дерев'яної кулі, що зветься кошонет (cochonnet, piglet, bouchon, le petit — поросятко, бушон, корок, малесенький). Як правило, грають на твердому грунті або гравії, але це також можна робити на траві, піску та ін.

Петанк у сучасній формі виник 1907 року в Ла-Сіота (Прованс, південь Франції). Назва гри походить від «la petanca» в провансальському діалекті окситанської мови, що означає «ноги разом» або, точніше, «ноги на якорі».

У Франції в петанк грають близько 17 мільйонів осіб (зазвичай під час літніх канікул). Є близько 375 тисяч гравців, ліцензованих Федерацією французького петанку, і близько 3 тисяч — в Англії. У Квебеку (Канада) — приблизно 20 тисяч. Крім того, петанк-клуби є в США та Південно-Східній Азії (Лаос, Північний Таїланд, В'єтнам, Камбоджа). Існують петанк-клуби і в Україні, зокрема в Ужгороді, Львові, Києві, Харкові...

Турнірна хроніка

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. Стартовий поєдинок нового турніру відбувся 9 жовтня. «Хімік» (Южне) — «Київ». 74:63 (17:21, 22:10, 20:20, 15:12).

Бокс. Національна збірна України вже перебуває в Алмати (Казахстан), де 14—26 жовтня виступатиме на чемпіонаті світу-2013. За словами головного тренера нашої команди Дмитра Сосновського, корективи у формування складу внесли травми, **інформує офіційний сайт Федерації боксу України.**

Точно не виступить на змаганнях Денис Пояцика (вагова категорія до 91 кг), не допоможуть команді також Богдан Шелестюк та Олександр Гвоздик. Натомість на алматинський ринг точно вийдуть Дмитро Митрофанов, Микола Буценко, В'ячеслав Кісліцин та Олександр Ганзуля.

Порівняно з парком транспортних засобів ЄС парк в Україні залишається технічно відсталим

ФОТОФАКТ

Президент України Віктор Янукович та Прем'єр-міністр Турецької Республіки Реджеп Тайіп Ердоган узяли участь у презентації літака нового покоління «Ан-158». Генеральний конструктор ДП «Авіаційний науково-технічний комплекс імені О. К. Антонова» Дмитро Ківа ознайомив глав держав з основними характеристиками літака та його можливими модифікаціями для використання як пасажирського, військового чи медичного повітряного транспорту. Презентація відбулася на території міжнародного аеропорту Анкари.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

Треба активніше співпрацювати заради євроінтеграційних реформ

ОГЛЯД ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Американська **«Вашингтон пост»** закликала керівництво США активніше співпрацювати з владою та громадянським суспільством України з тим, щоб процес реформ у контексті євроінтеграції не лише сприяв розширенню торгівлі та зростанню економіки, а й допомагав боротьбі з корупцією та підвищував відповідальність влади перед суспільством.

«Інтернешнл геральд трібюн», коментуючи наші євроінтеграційні перспективи, зі свого боку, наголошує: «Україні буде потрібний час, аби підняти власні стандарти до рівня, необхідного для членства в ЄС. І це не буде просто. Втім, якщо альтернативою цьому є повернення в смертельні, з історичної точки зору, обійми російської імперії, що відроджується, європейський напрям вартий таких жертв».

Більшість західних інформаційних агенцій та друкованих видань також приділили значну увагу останньому візиту в Україну членів місії Європарламенту Пета Кокса і Александра Кваснєвського, зокрема, їхній зустрічі з Юлією Тимошенко, висловленій нею готовності виїхати за кордон на лікування, а також зверненню зазначених єврочиновників до Президента України з проханням помилувати екс-прем'єра. З одного боку, наголошується на важливості розв'язання цієї проблеми до Вільнюського саміту як однієї з умов підписання Угоди про асоціацію, з другого, — висловлюється дедалі більше оптимізму щодо саме такого розвитку подій. Зокрема, **«Німецька хвиля»** цитує слова речниці Федерального президента ФРН Йоахіма Гаука, яка прокоментувала його нещодавню зустріч з Президентом України у Польщі. Було заявлено: «Федеральний президент Німеччини оптимістично налаштований щодо того, що у справі ув'язнення Юлії Тимошенко буде знайдено рішення ще до саміту ЄС наприкінці листопада цього року».

Не менш активно зарубіжні медіа коментували й введені Росією торговельні санкції щодо імпорту з Литви молочної продукції. Інформагенція **«Рейтер»** переконана, що згадані санкції є «політичним тиском на Литву, яка у листопаді прийматиме саміт за участю ЄС та колишніх радянських республік, де планується підписати Угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі з Україною». Аналогічний висновок зробила й британська **«Бі-бі-сі»**, зазначивши: «У Вільнюсі економічну війну з боку Росії сприймають як політично вмотивовану, що пов'язана з активними діями Литви в реалізації програми Східного партнерства ЄС і, особливо, з підтримкою євроінтеграційних проектів України».

Російські ЗМІ тим часом повідомили про заплановані на 15 жовтня в Москві україно-російські переговори на рівні глав урядів, присвячені стану та перспективам двостороннього торговельно-економічного співробітництва в контексті підписання Києвом Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС. Зокрема, наголошувалося на словах М. Азарова про наміри української сторони підписати з Росією дорожню карту співробітництва на кшталт тієї, яка була нещодавно підписана з Білоруссю. Водночас широко висвітлювалася нещодавня заява В. Путіна, мовляв, з Україною «у нас не буде жодних проблем у політичній сфері», втім «рішення України щодо зближення з Євросоюзом завдасть шкоди економічним зв'язкам з РФ».

Коментуючи візит до Білорусі глави українського уряду М. Азарова, західні медіа відзначають насамперед його політичний характер, називаючи «технічними» десяток підписаних у білоруській столиці міжурядових та міжвідомчих документів. На підтвердження цього наводиться насамперед те, що білоруський президент Олександр Лукашенко назвав доконаним фактом підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС та закликав не політизувати це рішення Києва. **Як зазначає Бі-бі-сі з посиланням на думку експертів,** українська сторона «шукає союзника для розв'язання економічних проблем з Москвою. А Лукашенко, який давно перебуває у стані глухої, закритої війни з Кремлем, дружбою з Києвом розширює простір для маневру задля розв'язання своїх конфліктів з Росією».

Практично всі провідні європейські та американські ЗМІ повідомили про перемогу Володимира Кличка над російським боксером Олександром Повєткіним, оцінивши її як надзвичайно переконливу. Водночас деякі інформресурси побачили в цьому спортивному протистоянні і політичний аспект. Так, вже згадана Бі-бі-сі вважає, що «для частини вболівальників зустріч українського та російського боксерів стала продовженням нещодавніх проблем у міждержавних відносинах Києва та Москви».

Підготувала Ольга ІЩЕНКО.

Викрадено прем'єра і главу мінфіну

Міністра фінансів Лівії Абдель Карім ель-Кіляні затримано і вивезено в невідомому напрямку, повідомили в четвер супутниковому телеканалу «Sky News Arabia» джерела в Тріполі.

За наявною інформацією, МВС Лівії за підтримки військових революційних організацій проводить спецоперацію у зв'язку з інформацією про причетність деяких провідних політиків до злочинів, пов'язаних з держбезпекою та корупцією. Жодних подробиць про затримку ель-Кіляні поки що не надходило.

Раніше у ЗМІ з'являлася інформація про затримку в Лівії прем'єр-міністра країни Алі Зейдана за розпорядженням прокуратури, **повідомляє «РИА Новости».** Водночас інші джерела інформують, що затримання лівійських політиків можуть означати переділ влади в Лівії між угрупованнями колишніх революціонерів.

ФОТОФАКТ

Під час офіційного візиту до України начальник Генерального штабу оборони Італійської Республіки адмірал Луїджі Бінеллі Мантеллі (на знімку — в центрі) разом з командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України адміралом Юрієм Ільїним поклав квіти до меморіалу воїнам Сардинського Королівства, що загинули під час Кримської війни у 1854 році неподалік від Балаклави.

Фото надане прес-центром Командування ВМСУ.

ПЛАНЕТА

Генеральне консульство Польщі спростило видачу довгострокових віз

Генконсульство Республіки Польщі у Вінниці розширило територію свого округу, яка збільшилася ще на одне відділення. Про це **повідомив на прес-конференції Генеральний консул Республіки Польща у Вінниці Кшиштоф Свідерек.** — Тепер, крім Вінницької, Хмельницької і Житомирської областей, ми обслуговуємо ще й Чернівецьку.

У зв'язку із збільшенням навантаження на працівників Кшиштоф Свідерек пропонує оформляти довгострокові візи на три, чотири, п'ять років.

— Варто цим скористатися, навіть якщо запрошення не відповідають вказаним термінам, — наголошує дипломат. — Бо це зручно для тих, хто час від часу виїжджає за кордон. Це стосується насамперед оформлення бізнес-віз, віз для спортсменів, деяких інших категорій громадян. Ми також відкрили зелений коридор для студентів. Ідемо їм назустріч у випадках, коли із запізненням подають документи. За спрощеною системою відкриваємо візи, якщо необхідно терміново виїхати за кордон на лікування або виїзд пов'язаний із смертю близьких людей.

Нинішнього року консульство у Вінниці видано віз на 26 відсотків більше, ніж за такий період 2012-го. Двом відсоткам заявників відмовлено з однієї причини — фальсифікації даних. У консульстві прогнозують, що загальна кількість виданих віз у 2013 році становитиме 60 тисяч, торік було видано 45,5 тисячі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Посли відкрили першу французьку школу в Одесі

Нещодавно в Одесі відбулася церемонія відкриття першої на півдні України міжнародної приватної французької школи. У ній брали участь 17 надзвичайних і повноважних послів Франції в країнах Європи, які приїхали до нашої країни на шкільне свято. Про це **повідомив президент адміністративної ради Французької приватної школи, засновник мережі французьких шкіл Жан-Франсуа Ле Рок.**

Школа розміщена на території парку Горького. У ній — три навчальні класи, клас для активної фізичної підготовки, спальня для дітей трьох—чотирьох років, їдальня. Передбачені кабінети для директора та викладацького складу, в недалекому майбутньому обов'язково з'явиться бібліотека. Комп'ютери у всіх навчальних класах підключено до Інтернету.

Головною особливістю французької приватної школи в Одесі є навчання за двома програмами: французькою, затвердженою Міністерством освіти Франції, та українською — на підставі ліцензії на позашкільну й загальну середню освіту. Французький ліцей імені Анни Київської вже має досвід поєднання французької та української програм, що і буде використано в Одесі.

Французька приватна школа в Одесі — це загальноосвітня школа трьох рівнів. Після її закінчення діти складатимуть два іспити: з української програми — зовнішнє незалежне оцінювання та французький аналог випускних іспитів — бакалаврат. Природно, одеські учні отримають і атестат про повну середню освіту, і диплом міжнародного бакалаврата. Саме він дасть можливість одеситам без здавання іспитів вступати до вузів 34 країн, в основному європейських.

Що стосується вартості навчання у французькій приватній школі Одеси, то, як зазначив президент адміністративної ради Жан-Франсуа Ле Рок, цінова «вилка» залежить від багатьох чинників. Мінімальна ціна — 2 600 євро, максимальна — 5 500. Вартість може залежати від кількості дітей у родині, що зробила вибір на користь французької приватної школи, від форми оплати тощо.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Український Фонд соцзахисту інвалідів та швейцарський Фонд Pigna підписали угоду про співробітництво, повідомляє прес-служба Міністерства соцполітики

Подорожчання непродовольчих товарів було спричинене зростанням вартості автомобілів на один відсоток після введення утилізаційного збору на окремі засоби наземного транспорту, повідомляє прес–служба Нацбанку України *(УНН)*

Будівництво двоколійного Бескидського тунелю в Карпатах розпочнеться до кінця нинішнього року і завершиться 2016–го, *інформує прес–служба Державної адміністрації залізничного транспорту України*

У нас достатньо проблем і без дефолту США

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Нинішнє кризове явище в економіці США, як і припинення роботи уряду, — не виняткове явище в історії держави. За останні 36 років сталося 17 подібних інцидентів, нагадав Анатолій Баронін, керівник аналітичної групи «Да Вінчі».

— Те, що сьогодні відбувається в економіці США, є наслідком конфронтації республіканської та демократичної партій у питанні президентської реформи охорони здоров'я. Вона була основною в передвиборній кампанії Барака Обами, її прийняття і реалізація з жовтня 2013-го було дуже важливим моментом для демократичної партії. Але республіканці, які мають більшість голосів у Палаті представників, вийшли з ініціативою перенести реалізацію цієї реформи на рік. Ця поправка не пройшла в Сенаті. Прийняття бюджету було заблоковано, — нагадав А. Баронін.

За словами експерта, існує декілька сценаріїв подальшого розвитку ситуації. Серед найбільш імовірних — республіканці й демократи зможуть знайти золоту середину, домовиться, прийняти бюджет на наступний рік. А от можливість настання дефолту — абсолютно мінімальна. Цей варіант, мовляв, не вигідний для жодної політичної сили.

У те, що в останній момент політики домовляться, вірить і Олег Устенко, виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера. Але навіть якщо Штати оголосять технічний дефолт, у світі начебто нічого не похитнеться. «Якщо хтось вважає, що настав крах США, то мушу вас запевнити: ви помиляєтеся. І навряд це відбудеться у найближчому майбутньому», — запевняє О. Устенко й нагадує, що більше хвилюватися потрібно не за майбутнє Штатів, а за те, що буде із надходженням іноземних інвестицій до нашої країни, чи вдасться нам залучити на зовнішніх ринках гроші, яких потребують наші компанії. Однє слово, є багато інших проблем, над розв'язанням яких потрібно думати.

Тим часом, для багатьох українців спрацьовує правило: кажемо США — маємо на увазі долар. Для країни, населення якої за різними оцінками зберігає в себе під матрацами близько 50 млрд. зелених, курс цієї грошової одиниці щодо нацвалюти — важливе питання.

— У разі дефолту курс долара опуститься до 4 гривень. Але це, ще раз акцентую увагу, лише у разі дефолту. А його ймовірність, як уже було сказано, дуже мала, — сказав Олександр Охріменко, президент Українського аналітичного центру. — Щодо найближчої перспективи, то цілком можливо, що курс триматиметься на рівні 8,18—8,20 грн. за долар. Наприкінці року, ймовірно, відбудеться незначна ревальвація. Можливо, курс опиниться на рівні 8 гривень за долар.

На майбутнє ж експерти радять зберігати свої гроші в гривнях. Нині, мовляв, Нацбанк проводить розумну політику, і процентні ставки за депозитами у нацвалюті значно вищі, ніж у доларах або євро. Але українці вже нібито показали себе розумними людьми. «Останні дані: за підсумками 9 місяців населення принесло в банки 57 млрд. гривень на депозити», — сказав О. Охріменко. Експерт сподівається, що у майбутньому довіра українців до гривні зростатиме. Щоправда, для такого переходу із зеленого на гривню є ще одна причина, припускає Анатолій Баронін. «Питання не в підвищенні довіри до національної валюти, — каже він, — а в тому, що люди стали настільки бідними, що їм просто нема чого конвертувати у валюту». Але в цьому винна уже не криза в США...

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Спиртзавод став нерентабельним

На Державному підприємстві «Довжоцький спиртовий завод», що в Кам'янець-Подільському районі на Хмельниччині, розпочалося масове скорочення робітників.

Наразі попереджено про звільнення 37 осіб. Зі слів виконувача обов'язків керівника підприємства Олега Тюхтія, досі успішний завод тепер працює нерентабельно, маркетингові дослідження засвідчили, що вартість сировини з урожаю 2013 року зросла на 20 відсотків, що значно збільшує собівартість продукції. Керівництво підприємства запевняє, що вживає заходів для поліпшення показників, зменшення енергетичних та матеріальних витрат. Для утримання ринку збуту необхідні оптимізація витрат, зміни в організації праці. Тому скорочення нераціональних робочих місць керівництво заводу вважає цілком виправданим.

Тим часом у Кам'янець-Подільській районній державній адміністрації створили спеціальну комісію для вжиття заходів щодо запобігання різкому зростанню безробіття під час масового вивільнення працівників. Її керівник, перший заступник голови РДА Ніна Фабіянська, наголошує: комісія стежитиме за дотриманням Закону України «Про зайнятість населення», а також за повною виплатою заробітної плати, сплатою внесків до всіх фондів та взяттям звільнених робітників на облік в районному центрі зайнятості.

Віра ШПИЛЬОВА.

Поки батьки пиячили, 5–річний хлопчик спав біля під'їзду

Зморена сном і холодом мала дитина знайшла собі прихисток під лавкою. Пригода сталася у Бердянську. Ввечері батьки, щоб малюк не заважав їм пиячити, спровадили сина на вулицю. Сплячого біля під'їзду хлопчика побачив небайдужий випадковий перехожий, розбудив, нагодував у себе вдома, а потім звернувся до кримінальної міліції у справах дітей. Там розпочали слідство і встановили обставини, за яких зовсім мала дитина нетеплої нині осені спала під лавкою. Схоже, все йде до того, що злочинно недбалі мати й татусь будуть позбавлені батьківських прав. Адже сусіди розповідають, що хлопчик опиняється на вулиці вже не вперше.

Вл. інф.

Вшанували пам'ять митця, який відкрив талант Раїси Кириченко

На фасаді Палацу культури Кременчуцького автомобільного заводу відкрили меморіальну дошку знаному митцеві Павлу Оченашу (на знімку). Він був засновником і керівником відомого далеко за межами Полтавщини заводського народного хору, в якому пропрацював три десятиліття.

У 50-х роках минулого століття почином зі створення ансамблю, невдовзі згуртував довкола себе хорову групу і, зрештою, великий хор. Колектив своїм співом зачаровував найвибагливішу аудиторію, його неодноразово визнавали кращим навіть у столиці.

Саме уродженець Глобинського району Павло Оченаш відкрив світові талант своєї землячки, видатної української співачки Раїси Кириченко. Помітив її ще тоді, коли Рая Корж (таким було її дівоче прізвище) працювала телятницею на фермі у місцевому колгоспі й співала «для душі» разом із подругами-доярками. Керівник хору запросив дівчину в свій колектив і, власне, у місто Кременчук, де вона опановувала робітничу професію на тому ж автомобільному заводі.

Свого першого вчителя, неперевершеного професіонала і подвижника пісенного мистецтва Раїса Кириченко завжди згадувала з особливою теплотою.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтавська область.

Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Штраф за тендерну змову

Хмельницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету оштрафувало на 102 тисячі гривень ТОВ «Вербена» і ТОВ «Західукрпостач». Ці товариства під час проведення торгів із закупівлі вугілля відділами освіти Летичівської та Шепетівської райдержадміністрацій змовилися, щоб узгодити свої дії. Це забезпечило перемогу в торгах одному з підприємств.

Раніше обидва товариства вже притягали до відповідальності за змову під час тендера, що проводився відділом освіти Білогірської райдержадміністрації. Тоді підприємців оштрафували на 14 тисяч гривень.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Навіть німці — жертви Держказначейства

Німецькі партнери ТОВ «Ремондіс-Запоріжжя», що займається вивезенням та утилізацією твердих побутових відходів, не отримали своїх грошей. Ідеться про компанію Remondis Service International GmbH та про два мільйони гривень як компенсація пільг та субсидій для населення за вивезення сміття. Перераховані міською владою гроші, як, на жаль, і в багатьох інших випадках, не змогли пробратися крізь надто щільне сито Держказначейства.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

ЦИФРА

2 млн. грн.

«зникли» з бюджету Гайворонського району. «Пропажу» виявили під час ревізії Держфінінспекції в Кіровоградській області. Варто зауважити, що 416 тисяч винуватцями вже відшкодовано. Інформацію про «фінансові успіхи» направлено до прокуратури.

Петро МЕЛЬНИК.

В Ужгороді з'явиться «Жупанатська гора»

Дві серйозні пропозиції прозвучали з уст письменників і художників під час зустрічі з головою Закарпатської ОДА Олександром Ледидою: створити в історичній будівлі початку XIX століття «старому жупанаті» (колишньому будинку Ужгородської міської і жупної управи і теперішньому приміщенні обласного художнього музею ім. Йосипа Бокшая) осередок культури та мистецтва «Жупанатська гора», виселивши звідти всі управлінські структури і розширивши приміщення, а також започаткувати літературно-мистецький журнал.

Олександр Ледида підтримав ідею митців та сказав: «Її реалізація буде на контролі обласного управління культури. Лобіюватимемо виділення коштів на цей проект з обласного бюджету. Вважаю, підтримати культурну еліту краю погодяться також меценати».

Василь НИТКА.

Комунальників розсудили

Взаємини між комунальними підприємствами Кривого Рогу (Дніпропетровська обл.) зацікавили міську прокуратуру. В результаті одному з них доведеться сплатити понад 25 мільйонів гривень.

Як розповіли кореспондентові «Голосу України» у прокуратурі області, зазначену суму «Криворіжтепломережа» заборгувала «Кривбасводоканалу» за спожиту з січня минулого року по червень нинішнього холодну воду.

«Господарським судом Дніпропетровської області задоволено позовну заяву прокуратури про стягнення понад 25 мільйонів гривень заборгованості за надані послуги, — зазначають у відомстві. — 1,778 млн. гривень відповідач уже сплатив».

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Розпочався сезон зариблення Кременчуцького водосховища, сюди випустять понад 90 тонн малька, передає наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО

Регіон: Луганщина

Шахтобудівники вимагають погасити заборгованість із зарплати

Робітники ВАТ «Свердловське шахтопрохідницьке управління по бурінню стволів і свердловин», яке оголошено банкрутом, провели акцію протесту біля адміністративної будівлі свого підприємства. Вони вимагали погасити практично річну заборгованість із заробітної плати, яка на сьогодні становить 2 млн. 600 тис. гривень. У результаті переговорів між учасниками акції та членами ліквідаційної комісії Свердловського ШПУ були враховані зауваження колективу з оформлення трудових книжок і вирішено низку інших питань, однак головна вимога шахтобудівників — погасити борги — залишилася незадоволеною. «Питання щодо погашення наявної заборгованості із зарплати залишилося відкритим, — уточнює голова первинної профспілкової організації шахтопрохідницького управління Валентин Гончаров. — Члени ліквідаційної комісії повідомили, що поетапне погашення боргів почнеться тільки після реалізації майна та обладнання підприємства». Але шахтобудівників таке рішення не влаштовує. Тому вони вирішили провести 14 жовтня цього року акцію протесту біля свердловського міськвиконкому та Луганської обласної державної адміністрації.

Алла АНТІПОВА.

Для операції на серці до столиці їхати не доведеться

Лікарі Луганської обласної клінічної лікарні освоїли ще один сучасний метод хірургічного лікування ускладненої ішемічної хвороби серця. Вони успішно провели першу операцію резекції постінфарктної аневризми лівого шлуночка з коронарним шунтуванням у 47-річного хворого **(на знімку).**

Чоловік три роки тому переніс важкий інфаркт міокарда й був приречений вести малорухливий спосіб життя зі значним ризиком раптової смерті. Уперше такий метод хірургічного лікування ускладнення інфаркту міокарда був продемонстрований луганським хірургам у квітні бригадою лікарів Київського міського Центру серця під керівництвом головного кардіохірурга Міністерства охорони здоров'я України Бориса Тодурова. Сьогодні луганчани такі складні операції проводять самі. «Ще рік тому жителі Луганська й області були змушені їхати на такі операції у великі кардіохірургічні клініки Києва, що часто було незручно, витратно і часом зовсім неможливо для пацієнтів, — коментує завідувач відділення кардіохірургії ЛОКЛ Андрій Клянчин. — Ми впевнені, що, використовуючи весь напрацьований арсенал операцій, зможемо зберегти життя багатьом жителям Луганщини».

Фото прес-служби Луганського обласного Центру здоров'я.

У сторічний ювілей ветеран справив новосілля

У Чернігові правоохоронці вшанували ветерана міліції Петра Будника, який відзначив своє 100-річчя. Подарунком до свята став ремонт помешкання — у будинку ювіляра перекрили дах, по-новому облаштували кімнати, зробили акуратний ганок. Саме приміщення обшили сучасними матеріалами.

Вітаючи ветерана із сотим днем народження, начальник УМВС в області Олександр Михайлик **(на знімку)** вручив Петру Кириловичу телевізор та слуховий апарат. Перший заступник голови Чернігівської облдержадміністрації Микола Стрілець за дорученням Президента України Віктора Януковича зачитав вітальний адрес та передав цінний подарунок.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Фото СЗГ УМВС України в Чернігівській області.

На вчителів та лікарів немає коштів

Херсонські вчителі, вихователі дошкільних закладів та медики б'ють на сполох: упродовж листопада-грудня вони можуть залишитися без заробітної плати. Річ у тім, що через нестачу доходів у муніципальному бюджеті обласного центру з'явилася дірка у 40 мільйонів гривень, необхідних для виплат понад семи тисячам бюджетників.

Начальник управління освіти Херсона Юрій Ніконов поінформував: «На зарплату в жовтні та аванс за листопад, який нараховують по 20 жовтня, гроші є. Що буде далі — невідомо, але керівництво міськради вже повідомило облдержадміністрацію та Кабінет Міністрів України про грошову скруту. Сподіваємося на отримання субвенції чи, принаймні, позики».

До сьогодні виплати медикам та педагогам у Херсоні якщо й затримували, то не більше, ніж на кілька днів. Але коли до нарахування зарплат у травні-червні додавалися ще й відпускні, необхідну суму вже набирали за рахунок безвідсоткових короткотермінових позик Держказначейства.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Винний у ДТП офіцер очікує на вирок

Учора в одному із судів Миколаївщини розпочався судовий розгляд у справі про злочин, скоєний колишнім начальником відділення ДАІ Арбузинського райвідділу УМВС. На початку серпня чиновник, перебуваючи в стані сильного сп'яніння, скоїв ДТП, у якому постраждали люди — молода жінка і її 5-річний син, які у важкому стані були доправлені до лікарні.

Міліціонер настільки був упевнений у власній безпеці, що поводився вкрай зухвало, намагався втекти з місця події та відмовлявся пройти тест на алкоголь. Відео про це, зняте випадковим свідком і розповсюджене в ЗМІ, викликало величезний резонанс. Майор міліції Дмитро В. був розжалуваний і притягнутий до кримінальної відповідальності.

Ірина НЕЖИГАЙ.

Миколаївська область.

Під одним дахом — клуб, пошта, бібліотека

У віддаленому поліському селі Купель Рокитнівського району Рівненщини, яке входить до Біловізької сільської ради, новосілля: тут відкрито нове приміщення, в якому під одним дахом — клуб, поштове відділення і бібліотека. Досі всі ці заклади розташовувалися в старих пристосованих приміщеннях, у деяких із них стелі підпирали дерев'яні балки. Новосілля стало можливим завдяки співпраці влади із соціально відповідальним бізнесом, сказав голова Рівненської ОДА Василь Берташ. Він зауважив, що так і надалі розв'язуватимуть нагальні проблеми громад області. Тож селяни мають бути ініціативнішими й підказувати, що насамперед потрібно їхньому селу.

Олександра ЮРКОВА.

ФОТОФАКТ

Зі збірного пункту Рівненського обласного військового комісаріату до лав Збройних Сил та інших військових формувань України вирушила перша команда призовників (на знімку). ***Загалом під час призовної кампанії «Осінь-2013» до війська звідси буде направлено 270 юнаків.***

Фото майора Олександра ГАЙНА.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...прикордонники «впіймали» в степу тонну риби

22 мішки з карасями виявили прикордонники в 35-річного мешканця Шахтарська, який намагався незаконно перетнути державний кордон із Росією. Загальна вага улову — одна тонна. Як розповіли «Голосу України» в Донецькому прикордонному загоні, спільники підвезли зловмисника на авто до схованки поблизу кордону, а самі мали намір із порожнім багажником проїхати через пункт пропуску, потім російською територією під'їхати до «рибного» місця і нелегально переправити карасів. «Інформацію про можливе незаконне переміщення через кордон великої партії риби зелені кашкети отримали заздалегідь. Напрямки ймовірного руху правопорушників перекрили додаткові прикордонні наряди. Вжиті заходи дали відповідні результати: порушника затримано на відстані п'яти метрів від лінії держрубежу поблизу населеного пункту Катеринівка Амвросіївського району», — розповів прес-секретар загону Едуард Нікітенко. Затриманого разом із вантажем передали працівникам митниці.

Одразу кілька фактів браконьєрської діяльності зафіксували прикордонники спільно з правоохоронцями і в Азовському морі. Наприклад, у селищі Широкине Новоазовського району вони виявили двох місцевих мешканців, які повернулися з моря без документів, що посвідчують особу, — а це є порушенням прикордонного режиму. Крім того,

мотобаркас був повний свіжовиловленої риби загальною вагою 276 кілограмів. За попередніми даними, сума заподіяних державі збитків становить майже 100 тисяч гривень.

З початку року в порушників вилучено майже 1,2 тонни морепродуктів, браконьєрських сіток загальною довжиною майже п'ять тисяч метрів та 77 приладів, заборонених у рибальстві.

За цей період співробітники Донецького прикордонного загону склали матеріали про адміністративні порушення щодо 340 осіб.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

На знімку: цю рибу виловили браконьєри.

Фото надане Донецьким прикордонним загоном.

Змагання з електронного обліку деревини вперше провели фахівці лісового господарства Вінниччини, інформує наш власкор Віктор Скрипник

А надію... Вітер по полю розвіяв, Хвиля морем рознесла.
Нехай же вітер все розносить На неокраєнім крилі,
Нехай же серце плаче, просить Святої правди на землі

(«Чигирине, Чигирине...», 1844 рік)

Жива вода Шевченкового слова

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Музикознавці стверджують, що вже на вступному іспиті до Київської консерваторії Фемій Мустафаєв «узяв висоту» виконанням складного аріозо Онєгіна — твору, з яким не кожен ліричний баритон може впоратися навіть на випускних екзаменах. Відтоді минуло багато років. Тепер ми знаємо народного артиста Фемія Мустафаєва як співака з широким художнім діапазоном, де так природно поєдналися три течії його уподобань: академічне, фольклорне й естрадне. Знаємо як митця, що своєю творчістю гідно продовжує славні традиції української вокальної культури.

І це вкотре підтвердив альбом солоспівів на слова Тараса Шевченка, який записав Фемій Мустафаєв напередодні 200-ї річниці з дня народження Кобзаря. Власне, про це і йдеться у розмові кореспондента «Голосу України» з відомим співаком.

«Ці відчуття неможливо передати словами»

— Фемію Мансуровичу, коли і за яких обставин ви вперше зустрілися з Шевченковою поезією?

— Про самого Шевченка я знав ще з дитинства. Пригадую, в Середній Азії, у Ферганській долині, де наша родина перебувала на засланні після горезвісного травня 1944 року, в нашій оселі висів настінний календар, де серед інших були портрети Тараса Шевченка і Михайла Лермонтова. Були там і слова Кобзаря із знаменитої пісні «Реве та стогне Дніпр широкий». Так через Шевченкове слово до мене вперше прийшла далека Україна, яка відтоді назавжди залишилася в моєму серці, в моїй душі. А вже потім я прочитав, причому сам, без сторонньої допомоги — «Ніч яка місячна, зоряна, ясная. Видно, хоч голки збирай» — ця народна пісня і досі належить до моїх найулюбленіших. Хоча має вона і свого автора — Михайла Старицького.

— А в сімейному колі на чужині якою мовою спілкувалися?

— Рідною, кримськотатарською. Особливо з бабусею. А вчився я, звісно, в російській школі, де навіть поза програмою батьківську мову ми не вивчали. Уроки кримськотатарської з'явилися лише в другій половині 60-х років минулого століття. А потім наша сім'я виїхала в Україну.

— Очевидно, в пам'яті ваших батьків зосталася трагедія депортації?

— Безперечно, хоча вони тоді були ще підлітками. Те насильство, те жахіття було з ними все життя.

— Що коїлось у вашій душі, коли вперше побували на батьківщині, звідки сталінський режим з корінням вирвав вашу родину? І коли це повернення до джерел відбулося?

— Уперше я поїхав до Бахчисарая, у ханську столицю, звідки родом мої батьки, вже дорослим, коли вчився у Києві, в консерваторії. Там, у консерваторії, у нас був студентський ансамбль «Рідні наспіви». З цим колективом першокурсником я і потрапив на гастролі у Крим. Переді мною вперше постала незрівняна краса півострова. Море, виноградники, гори, пам'ятники старовини... Пригадую, ми тоді, в середині 70-х, об'їздили увесь Крим, який з кожним днем ставав мені ближчим і ріднішим. Ці відчуття неможливо передати словами. Вони напливали на мене, як лагідна літня морська хвиля. «Це ж земля моїх предків, це батьківщина моєї родини, яка стільки пережила-натерпілась у чужих краях», — не давала мені спокою думка.

— Ви щось виконували кримськотатарською мовою?

— На жаль, ні. Про це і не згадували. Ніби нашого народу взагалі не було. До речі, вже потім, дізнавшись, що я, кримський татарин, є студентом столичної консерваторії, мене з подивом запитували: «А як ти взагалі туди потрапив?», на що я напівжартома відповідав: «Або я був дуже талановитим, або у приймальній комісії було дуже багато добрих людей».

Поезія, яка зове до боротьби за свободу

— А як продовжувалося ваше наближення до творчості Шевченка, до глибшого розуміння його слова?

— Мені завжди імпонувало, мало того — вражало виконання музичних творів на слова Шевченка Борисом Гмирею. Як на мене, він є один із виразних взірців мистецького прочитання і розуміння Шевченкової поезії, Шевченкової мислі. І коли я працював над солоспівами на слова Кобзаря, мені завжди вчувався голос Бориса Гмирі, Михайла Гришка, Андрія Іванова, Павла Кармалюка.

— І що послужило відправною точкою для роботи над Шевченківською тематикою?

— З чого я почав? Уперше мене осінила думка, що маю це зробити попри всі труднощі, коли до моїх рук потрапили солоспіви Миколи Лисенка. І насамперед — «Ой чого ти почорніло, зеленее поле» і «У тієї Катерини». Я зрозумів, що це доволі непросто. Бо в цих творах така теситура, що для тенора занизько, а для баритона — зависоко. А я маю такий голос, що мені співати в такому тональному діапазоні зручно. Почав виконувати на концертах уже згадувані мною твори. Вони не прості для сприймання. Як і доволі складні для виконання. І їх в останні десятиліття майже не виконували. Скажімо, арію з опери «Гайдамаки» — «Гетьмани, гетьмани». Її може виконати тільки баритон або бас-баритон, щоб пролунали сила, міць, широта, закладені в цій арії. Це має бути енергія міцного чоловічого голосу. Її так собі не заспіваєш. Треба мати освіту, досвід, музичне виховання...

— Вас не дивувало, чому українські співаки не беруть до свого репертуару такі знакові речі?

— Ще й як дивувало. Бо в основному ми чуємо тільки декілька найпопулярніших творів на слова Тараса Григоровича. Можливо, наклав свій відбиток і час, коли Шевченка подавали нашим співвітчизникам спрощеного, ідеологічно відретушованого, такого собі глашатая класової боротьби. А в кожному солоспіві на слова Шевченка домінує якась думка, якась ідея, що піднімає національний дух уярмленого народу, кличе його до боротьби за свободу, за свої людські права. Що мені, як синові кримськотатарського народу, також дуже близьке і зрозуміле. Як, власне, й іншим, хто хоче жити гордо і вільно. Певна річ, що таких думок у всі часи і боялися можновладці. Але не тільки. Далеко не кожному це під силу. Це треба знати, вміти і, звичайно, хотіти. Та й чи так часто нинішні співаки співають під супровід оркестру, а тим паче — записують альбоми?

Деякі твори, що потрапили до «Солоспівів», я виконую на своїх концертах уже понад п'ять років. А коли вималювався достатній репертуар, я вирішив записати їх з Національним академічним оркестром народних інструментів України під керівництвом народного артиста України, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка Віктора Гуцала. Музиканти зробили оркестровки, бо їх практично немає. Правда, деякі записи ми знайшли, але вони, вочевидь, застарілі, ними скористатися неможливо. То вже хіба музейний експонат — і не більше.

— За яким принципом ви добирали твори, які потрапили до альбому?

— Брав те, що мені найбільше подобалося, тобто на власний смак. У мене вже є якийсь досвід, тридцять років праці на сцені. Взяти хоча б думу «У неділю вранці рано» — фрагмент з поеми «Невольник». Її виконували бандуристи, та ще й так, що, як то кажуть, за душу бере. У ній справжній козацький дух відчувається. Ось я і вирішив виконати цю думу у супроводі оркестру. А загалом тридцять речей записав. Першу частину «Давно те минуло» — з Національним академічним оркестром народних інструментів, а другу «За думою дума» — у супроводі фортепіано у виконанні Євгенії Лисогор.

— Чому в альбомі не знайшлося місця для сучасних композиторів? Їх Шевченкова поезія не цікавить, чи вони не дотягують до ваших критеріїв відбору?

— Такі твори, на щастя, є. Я навіть записав декілька з них і вони вже звучать на українському радіо. А Шевченкове слово, «підігнане» під рок, панк та інші стилі — все це, звісно, має право на життя. Але я не сприймаю таке пісенне трактування — воно не відповідає Шевченковому стилю, а тим паче — духу. Я сприймаю Лисенка, Степового, Стеценка... Чи, скажімо, Мейтус, брати Майбороди, Кос-Анатольський — вони писали музику зовсім недавно. Але їхнє трактування Кобзаревих образів і думок живе, справжнє, бо вони не вихолощують з поезії душу. Та й самі класичні речі, звісно, мають бути сучасними, але витримані в Кобзаревому дусі.

— Очевидно, не обійшлося і без підтримки Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, про що сказано на титульній сторінці альбому?

— Річ у тім, що цей музичний дводисковий альбом на слова Шевченка — повністю мій авторський проект, у який я вклав багато не тільки великого бажання, досвіду і часу, а й фінансів. Товариство «Просвіта» профінансувало частину наступного тиражу, за що я їм щиро вдячний.

Знання іншої мови ще нікому не зашкодило

— Кому передусім завдячуєте за таке блискуче знання української мови?

— Очевидно, найперше це йде від того, що я живу в Україні. Пригадуєте Шевченкове: «В Україну ідіть, діти, В нашу Україну... Там найдете щире

ПРЯМА МОВА

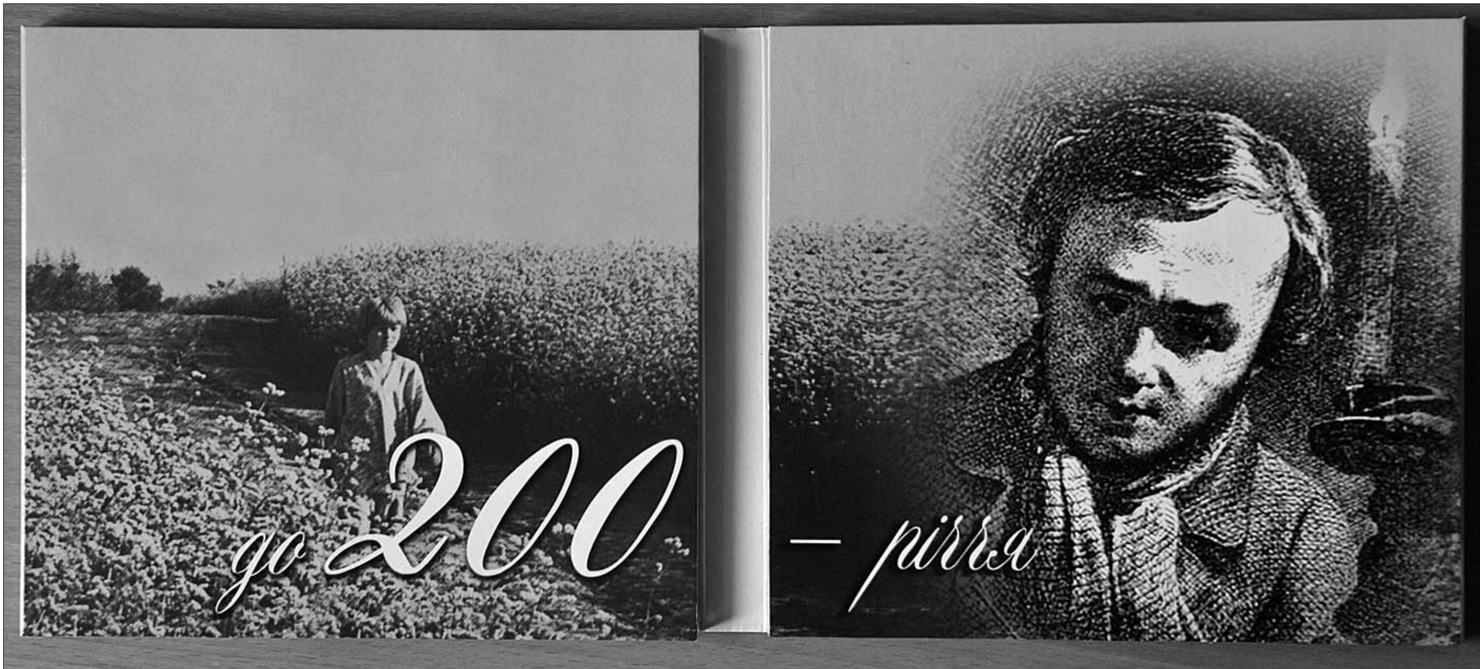
Користуючись нагодою, напередодні святкування 200-ї річниці від дня народження Шевченка, я хочу звернутися з пропозицією щодо співпраці до всіх, хто не є байдужим до творчості нашого Кобзаря, до української культури, звернутися до справжніх українців та людей, які знають, поважають і шанують українську культуру. Давайте всі разом — митці, бізнесмени, меценати і представники влади та ЗМІ — зробимо все від нас залежне, щоб гідно вшанувати пам'ять великого Кобзаря. Бо є речі, на які народ рівняється, які є його духовною опорою. І для нас, громадян Української держави, такою є творчість Шевченка.

Фемій МУСТАФАЄВ.

А в кожному солоспіві на слова Шевченка домінує якась думка, якась ідея, що піднімає національний дух уярмленого народу

З КОБЗАРЕМ У СЕРЦІ

серце І слово ласкаве, Там найдете щиру правду...» І для мене надзвичайно цікавим є все українське. А по-друге, я з юності вихований на українській культурі. Як і на російській та кримськотатарській.

Я переступив поріг десятого класу вже на українській землі, у Херсонській області. Міг і не відвідувати уроки української мови і літератури — це було звичним явищем у російських школах. Бо деякі недалекоглядні батьки чомусь вважали, що вивчення української втомлює їхніх чад і не дає змоги належним чином зосередитися на інших предметах. Але в нашому класі читала українську мову Вікторія Ярославівна. Вже зі значним досвідом, поважного віку вчителька. А потрапила вона на південь після закінчення університету в Чернівцях чи Львові. «Фемію, приходи на мої уроки, — сказала вона мені. — Знання іншої мови ще нікому не зашкодило. Воно тільки збагачує людину».

І переконала. Я почав ходити на її уроки — Вікторії Ярославівні це дуже подобалося. Якось вона попросила мене вивчити якийсь вірш зі шкільної програми, який мені найбільше подобається. І я вивчив поезію Максима Рильського: «Яблука доспілі, яблука червоні...»

«Бачите, — з гордістю за мене говорила вона десятикласникам, — Фемій за національністю кримський татарин і які має успіхи з української».

А вже у Херсонському музичному училищі, і особливо в Київській консерваторії, у мене з'явилися друзі, які не цуралися української, добре її знали і спілкувалися у побуті, в студентських аудиторіях, у молодіжному середовищі. Бувало, зберемося в гуртожитку чи в когось на квартирі і починаємо: «Місяць на небі, зіроньки сяють. Тихо по морю човен пливе»... Потім я почав співати оперні партії мовою Шевченка.

Ось так українська пісня, українське слово переливалися в мою молоду душу, немов жива вода.

— Наскільки відома творчість Шевченка кримськотатарському народу? Зокрема, його «Кобзар».

— Чи весь «Кобзар» перекладено, я не можу сказати. Але що Шевченкові твори живуть в інтерпретації наших перекладачів — це достеменно. Зокрема, в перекладі Мірошниченка, царство йому небесне! Він перекладав з української на кримськотатарську і навпаки. У мене, до речі, є його збірка, де вміщені Шевченкові поезії кримськотатарською мовою. Знаю, що перекладені мовою моїх предків і «Доля», й «У тієї Катерини», й інші поезії. Я їх з великим задоволенням читаю-перечитую.

— А які Шевченкові слова вам найбільше припали до душі?

— Доволі відомі нам усім: «Учітеся, брати мої, Думайте, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь». До речі, цей романс Миколи Лисенка знайдете і в моєму альбомі. За таким принципом я і живу. Якось після мого сольного концерту до мене підійшов один із слухачів, який працює вчителем. Він сказав: «Цими словами я нерідко починаю свої уроки. Але я ніколи не думав, що покладені на музику вони звучать ще краще».

«Моя данина генію поета»

— Навіть у ті часи, коли Україна перебувала в тіні двох великих імперій — Російської та Австро-Угорської — у березневі дні відбувалися Шевченкові концерти. Зірки найпершої величини, які вважали себе українцями, мали за честь і обов'язок перед своїм народом брати участь у цих музичних імпрезах. Згадаймо Миколу Лисенка, Соломію Крушельницьку, Олександра Мишугу... І тепер, коли завдяки Всевишньому Україна відновила свою незалежність, такі концерти з нагоди 200-річчя Кобзаря, мають відбутися в кожному обласному центрі, в кожному місті. Звісно, за підтримки і сприяння владних структур, меценатів, відомих виконавців.

Я, як співак, як народний артист України, із задоволенням приїду з сольним концертом «Тарас Шевченко. Солоспіви» у будь-який обласний, районний центр чи село України. Але одному робити такі концерти складно. Адже це має бути не тільки гідне вокальне виконання музичних творів на слова Шевченка, а й відповідні технічно-організаційні умови. Тому, звичайно ж, обов'язково має бути підтримка з боку і влади, і бізнесу.

— Та й зараз, коли до Шевченкової річниці залишилось якихось кілька місяців, чому б Міністерству культури не організувати концертне турне Україною групи співаків, які мають у своєму репертуарі твори на слова Кобзаря. Гадаю, ви б не відмовилися?

— Поїхав би з великим задоволенням. Принагідно зауважу, що з пропозиціями щодо своєї участі у заходах, приурочених до річниці народин Кобзаря, я звертався і до Міністерства культури, і в адміністрацію Президента. Що можу сказати з цього приводу? Поки що думають...

— Альбом «Солоспіви» на слова Тараса Шевченка міг би стати гарним подарунком для зарубіжних гостей, які відвідують нашу країну. Отож певний тираж могли б замовити Міністерство культури чи Міністерство закордонних справ. Ви зверталися до них?

— Якщо когось зацікавить цей музичний альбом — я відкритий до розмови, до співпраці. Бачите, менеджер з мене нікудишній — не вмію відчиняти двері кабінетів високих посадовців. Я добре усвідомлюю, що на цьому грошей не заробиш та й не ставив перед собою такого завдання. Все дуже просто: це моя особиста людська і професійна данина поваги Шевченковому генію і моїй Батьківщині — Україні.

— Сподіваюся, робота над Шевченкіаною триває?

— Саме так. Бо хочу зробити триптих музичних творів на слова Тараса Шевченка. Тобто до цих двох дисків треба записати ще один, третій. Мрію зробити це у супроводі симфонічного оркестру. І вірю, що це колись станеться.

Також маю дещо незвичний творчий задум — записати диск пісень на слова Кобзаря різними мовами: англійською, французькою, кримськотатарською, російською, польською, чорногорською, турецькою... І поруч — запис українською. Та це, знову ж таки, потребує значних фінансів. Але я впевнений, що обов'язково знайдуться добрі люди, з якими я це зроблю. Пам'ятаєте, як у Шевченка: «Діла нових оновляться, діла злих загинуть...»

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Фото та репродукції Олександра КЛИМЕНКА.

ДИПЛОМ
лауреата
Міжнародної
літературно-мистецької
премії імені
Григорія Сковороди

2012 рік

Дипломом лауреата
Міжнародної
літературно-мистецької премії
імені Григорія Сковороди
нагороджується

Фемій МУСТАФАЄВ

за пропаганду української народної та сучасної пісні з української і зарубіжної сцен

Від засновника
Голова Українського фонду культури
Б. Олійник

Від журі
Міжнародної премії ім. Григорія Сковороди
Голова
М. Шевченко

***P. S.** Коли матеріал уже було підготовлено до друку, ми отримали приємну новину — народного артиста України Фемія Мустафаєва нагородили Міжнародною літературно-мистецькою премією імені Григорія Сковороди. За пропаганду української народної та сучасної пісні з української і зарубіжної сцен. Вітаємо!*

ДО ЮВІЛЕЮ

Крилатий поет і «три мушкетери»

Історія московського пам'ятника Тарасові Шевченку

1962 року було оголошено всесоюзний конкурс на спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку в Москві до 150-річчя від дня його народження. Конкурс благословив сам Микита Хрущов. Він довідався, що українська діаспора в США встановлюватиме «свій» пам'ятник Шевченку. А Хрущов любив у всьому наздоганяти й обганяти Америку. І таки обігнав: пам'ятник у Москві відкрили 10 червня 1964 року, на два тижні раніше, ніж у Вашингтоні (там пам'ятник відкривав президент Дуайт Ейзенхауер)!

У тому конкурсі перемогу здобули троє хлопців, ще нікому не відомих — Михайло Грицюк, Юлій Синькевич й Анатолій Фуженко, які щойно закінчили Київський художній інститут. Грицюк був сином українців-емігрантів, які після війни повернулися з Аргентини до України. Фуженко родом із Шевченкового краю — Черкащини, Синькевич — киянин. Навчалися всі троє в майстерні відомого українського скульптора Михайла Лисенка. Потоваришували на першому курсі, їх називали трьома мушкетерами.

Саме вони й вирішили взяти участь у конкурсі. Перед тим як робити проект, вирішили провести свій внутрішній конкурс — кожен мав представити свій варіант пам'ятника, а кращий вони візьмуть за основу. І домовилися — хто б не став переможцем, ніколи й за жодних умов не розголошувати його ім'я. Так і народився «окрилений Кобзар», який за два роки постав на постаменті біля готелю «Україна», на Кутузовському проспекті Москви **(на знімку знизу)**.

За умовами конкурсу проекти надсилали до Москви під девізом і лише після розгляду журі й оголошення результатів відкривалися конверти з іменами авторів. Переміг проект із Києва під девізом «Колосок». Журі відправило запит до Міністерства культури УРСР: хто ці автори? Міністерство відповіло: таких скульпторів і архітекторів у Спілці художників не значиться (пізніше до роботи над проектом залучилися два випускники архітектурного факультету, Юрій Чеканюк і Анатолій Сницарев). Їх ще б довго шукали, якби один з «мушкетерів» — Юлій Синькевич — не поїхав до Москви та не одержав документи, які офіційно підтверджували їхню перемогу. Коли в Києві довідалися, що перемогли вчорашні випускники КХІ, був скандал! Їх навіть звинувачували у плагіаті. «Мушкетери» витримали чотирнадцять художніх рад. А час минав, пора вже перетворювати проект на пам'ятник. Ситуацію врятував міністр культури СРСР Катерина Фурцева: творчий колектив перевели до Москви й виділили їм майстерню. Сам Микита Хрущов і Анастас Мікоян відвідували цю майстерню. Тому недоброзичливці притихли. А незабаром Шевченко став на московському постаменті, де стоїть і нині у своєму плащі-крилатці. Граніт для монумента привезли з Коростишівського кар'єра Житомирської області.

А молодих авторів монумента висунули на здобуття Шевченківської премії. Але не дочекалися її. На початку березня 1965 року в Києві Юлію Синькевичу влаштували банальну вуличну провокацію, інцидент із міліцією. Потім з відділку відпустили, навіть вибачилися за «непорозуміння». Але тим часом кандидатури здобувачів премії вже зняли з розгляду. З «трьох мушкетерів» до наших днів не дожили двоє — Грицюк і Фуженко.

Іван ГУЛЯЙ.

Маю дещо незвичний творчий задум — записати диск пісень на слова Кобзаря різними мовами... І поруч — запис українською

Сторіччя школи відзначила територіальна громада села Перемилівка Млинівського району на Рівненщині. З цієї нагоди заклад від спонсорів та меценатів отримав у подарунок мультимедійний центр, спортивний інвентар, кошти на заміну вікон в кабінеті історії, *повідомляє наш власкор Олександра Юркова*

Україна готова до нового епідемічного сезону захворюваності на грип. Наразі проведені всі необхідні заходи з підготовки медичних закладів до можливого збільшення кількості хворих, які потребуватимуть госпіталізації, заявив перший заступник голови Державної санітарно-епідеміологічної служби України Олександр Кравчук *(УНН)*

Ягідний рай В'ячеслава Францішка

Від хвороб, впливу Чорнобиля, безробіття і безнадії українську націю врятують... ягоди. Так вважає садівник із Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині В'ячеслав Францішко. Він і сам отримав друге життя — завдяки шовковиці, ожині та обліпиці.

— З армії я повернувся інвалідом. Серце в стані спокою робило 250 ударів на хвилину. А тепер подивіться на мене: я здорова людина, щодня працюю зранку до вечора на землі й утоми не відчуваю.

В'ячеслав Францішко на своїх смачних сотках.

Чого лиш немає в його саду: 30 сортів ожини, 25 — фундука, 50 — шовковиці, майже стільки ж агрусу, понад 10 — глоду, виноград, смородина й суниці, полуниці та рідкісна княженика, мушмула й зізіфус, а йому все мало. Тільки-но з'являється якась новинка — В'ячеслав роздобуває її для себе. Синій горох із Перу, що не поступається за кількістю антиоксидантів смородині, цератонія, багаторічні китайські огірки, барбарис синій та фіолетовий...

— Я часто звертаюся до наших заробітчан і через них отримую бажане — з Англії, Німеччини, Канади, Китаю. Щоправда інколи виникають проблеми з доставкою в Україну: дорогою корінці саджанців підсихають, до того ж митні правила часто забороняють щось перевозити. Крім того, якщо країна не придбала роялті на той чи інший сорт, його поширювати на цій території не можна.

Яблука-полуниці

— Кілька років тому в Інтернеті прочитав про яблука з полуничним смаком, які вивів швейцарський селекціонер Маркус Коберт природнім способом, без генної модифікації. Коберту знадобилося 20 років, щоб отримати таке диво. Новий фрукт із червоною м'якоттю та смаком полуниць називається редлов — червона любов. У 2010-му подільський садівник придбав перші саджанці редлову сортів Ера, Сирена, згодом дістав Цирцею та Каліпсо. Саджанці віз із Британії, у нас їх не продають.

Полуничні яблуні прижилися в саду В'ячеслава добре. Перенесли 30-градусні морози позаминулої зими. Садівник уже й скуштував перший урожай Сирени. Цей сорт, а також Каліпсо найшвидше дозрівають. Цирцея — осінній, а Еру можна зривати з кінця вересня до початку морозів. Усі яблука солодкі, з легкою ягідною кислинкою. Вага плоду в середньому 150 грамів. На розрізі довго не коричневіє, бо має підвищений уміст антиоксидантів.

Її величність ожина

Йдемо поміж рядами ягідників, що досить близько посаджені одне від одного, смакуємо розкішні плоди. Понад чверть століття тому Францішки придбали в селі під містом всього шість соток біля річки Мукші. На кам'янистому березі почали закладати сад. Посадили полуниці, мали сто сортів жоржин, та коли повінь залила ділянку, вирішили спинитися на тих рослинах, які не вимокають.

Із Мерефи на Харківщині подільський садівник привіз 30 саджанців шовковиці: «Забрав усю тамтешню колекцію». Він любить рослини з цікавими «біографіями». Розповідає про княженику: хто для князя назбирував ягід на рік, того звільняли від сплати податків, а ще — вичинену шкірку дорогого соболя міняли на вагу цієї ягоди. Тепер навіть у російській глибинці княженики майже немає, саджанці знайшов у Західній Європі. Королевою ягідника Францішко вважає ожину, яка дуже невибаглива, сягає корінням на глибину п'яти метрів, отож, поживу добуває собі практично сама. Дуже важливо посадити сортовий саджанець, а не будьщо, тоді він неодмінно себе покаже.

«Хай росте хоч у вас!»

— В Україні практично нема де купити хорошу обліпиху, — каже пан В'ячеслав. — Я знайшов її у Росії, у челябінця Сергія Ільїна. Він вивів кілька сортів — Лисичка, Костер, Дамський, Сонечко. Продавав усе — смородину, агрус своєї селекції, а обліпиху не хотів. Я не раз умовляв його по телефону по півгодини, а плата за одну хвилину — 15 гривень. Але якось дізнався, що рейдери захопили ділянку з його розсадником у селищі Шершні й усе зрівняли із землею. Ільїн потрапив до лікарні з інфарктом. Ми щиро вболівали за нього, телефонували. Мабуть, цим і розтопили лід на серці старого селекціонера. «Якщо тут моя обліпиха нікому не треба, — сказав якось Ільїн, — хай росте хоч в Україні».

— Українцям, як нікому, треба харчуватися ягодами, це позбавляє від тяжких наслідків Чорнобиля, оздоровлює і омолоджує, — каже садівник. — В ягодах шість десятків корисних мікроелементів. А вино з ягід ще корисніше — має до 800 корисних сполук. Ось у цій діжці грає вино з ожини. Ожинове вино з сорту Бронко Делікатто, який я маю, у п'ятірці найкращих вин Німеччини. Нам, українцям, треба вчитися і вчитися. Дивіться, в Канаді 30 відсотків валового продукту займає кленовий сироп. А в нас росте все, що не посади, а продукції нашої майже ніде не видно.

Однак садівник вірить, що співвітчизники таки перестануть чекати манної з неба, а закачають рукави біля своєї землі. Тоді й не хворітимуть, і не бідуватимуть.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.
Фото автора.
Інфографіка Олексія КУСТОВСЬКОГО

Як змієлов упіймав птаха... зцілення

Відомо, що чимало відкриттів здійснюються випадково. Одесит Олександр Миколайович Лисенко переконався в цьому особисто. І неодноразово. В його двадцятип'ятирічній армійській службі, а закінчив він її підполковником, не раз і не два траплялися стресові ситуації. Одна з них закінчилася серйозним захворюванням шкіри — псоріазом. Лікарі розписалися у власному безсиллі, бо жоден із прописаних ними препаратів не приносив полегшення. Хворобу Олександру Миколайовичу вдалося вилікувати після випадкового укусу в ногу змії. Отрута плазуна виявилася настільки ефективними ліками, що незабаром шкіра в Лисенка позбулася проблем. А Олександр Миколайович замислився над фактом свого чудесного зцілення.

Став змієловом і використовував спійманих рептилій винятково для зцілення — готував настоянки, мікстури, мазі. Вони, до речі, допомагали значно ефективніше, ніж аптечні препарати. Сусіди, почувши про чарівника, який зціляє рани, потягнулися до нього за зіллям. Але Олександр Лисенко лікарської практики не відкривав — не мав на те законного права. Однак в особливо екстрених, невідкладних випадках саморобні препарати у вигляді настоянок і мазей все-таки дарував хворим. Випадків зцілення людей від різних недуг із використанням препаратів Лисенка сьогодні безліч.

Його величність випадок допоміг підполковникові у відставці Олександру Лисенку створити препарат — дієтичну добавку, який сьогодні продається в аптеках і допоміг вилікуватися тисячам людей.

Олександр Лисенко зі своїм цілющим доробком.

Якось, перебуваючи в гостях у мами, Олександр Миколайович звернув увагу на гусей та качок. Домашня птиця під час годівлі разом із комбікормом прихоплювала й камінчики, пісок. Клювали вони так завзято, що можна було подумати, начебто каміння для домашньої птиці — найбільші ласощі.

«Якщо птиця склювала стільки камінчиків, то її внутрішні органи мають бути схожі на маленький кам'яний кар'єр», — розмірковував Олександр Лисенко. Але в забитої птиці у внутрішніх органах каменів практично не було. Їх розчиняли й шлунковий сік, і ферменти, вироблювані жовчю (як цукор у чаї). А потім він помітив, що жовч забитої птиці у величезній кількості просто викидають — як небезпечний для життя людини продукт переробки (ки).

Та чи є він небезпечним? Адже птиця не може виробляти отруту — так або приблизно так думав Олександр Лисенко. Експерименти з жовчю домашньої птиці привели до створення нам препарату «Антиконкремент». Сьогодні за ним полюють в аптеках тисячі мешканців України — саме ця дієтична добавка спричиняє поліпшення під час лікування хвороб шлунково-кишкового тракту, печінки, сприяє покращенню обміну речовин.

Олександр Лисенко — не шарлатан і не спритник-знахар, він винахідник препаратів. Про що свідчать патент на винахід Російської Федерації №2441659 від 04.05.2009 г., виданий за створення «засобу для лікування сечокам'яної хвороби і сечостатевої системи», а також патенти України на винахід «способу для лікування сечокам'яної системи й цукрового діабету» і на корисну модель «застосування жовчі домашньої і дикої птиці як лікарського засобу для лікування сечостатевої системи».

Олександр Лисенко подарував надію людям, які страждають на цукровий діабет, сечокам'яну недугу, захворювання сечостатевої системи. Його винахід приносить не просто полегшення для хворих, а в багатьох випадках і повне зцілення.

Звісно, постає питання: а де взяти для виготовлення препарату Лисенка стільки жовчі? Скільки сотень тисяч курей, гусей, індиків, качок необхідно забити, щоб одержати необхідну кількість жовчі? Винаходом Лисенка зацікавилася одна із птахофабрик у Миколаївській області. Тут за наданою Лисенко ліцензією налагоджено виробництво «Антиконкременту». Правда, поки не можна сказати, що виготовлення препарату Лисенка сягнуло промислових обсягів. Але воно зростає з кожним днем. По дієтичну добавку в Миколаївську область і в Одесу сьогодні їдуть хворі з усієї України. І багато кому вона допомагає.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.
Фото Вячеслава ТЕНЯКОВА.

Олександр Лисенко подарував надію людям, які хворіють на цукровий діабет, сечокам'яну недугу

Раніше виступи газет негайно розглядали

ВАША ПОЗИЦІЯ

Шановна редакціє! Наше вуличне зібрання передплатників газети «Голос України» на одній із зустрічей проводило дискусійну розмову, приводом для якої став лист Петра Зубовича «Ваша позиція» (опубліковано 26 квітня 2013 року).

Наш гурт не підтримує оцінку автора щодо роботи колективу газети. Неправильно прирівнювати загальнодержавне видання до місцевих засобів масової інформації. У них — різні напрями роботи. Всеукраїнська газета не має можливості висвітлювати місцеві проблеми з усіх регіонів. На нашу думку, «Голос України» цікавий для кожного. Тож так тримати!

А ось щодо впливу газети на структури влади чи реакції на надруковані матеріали, — тут треба подумати.

Виступила газета із визначенням проблеми або з критикою на адресу конкретної особи чи підприємства — і на цьому, здебільшого, все й закінчується.

Тут правильно каже дописувач про значну роль друкованих засобів масової інформації в житті суспільства до розпаду СРСР.

У ті часи виступи газет з критикою чи скаргою негайно розглядали на засіданнях бюро райкомів чи виконкомів і ухвалювали відповідні рішення. Потім редакція отримувала відповіді про вжиті заходи...

О. ПРОДЧЕНКО.
Херсонська область.

До столиці хоч пішки діставайся

ПРОБЛЕМА В КОНВЕРТІ

Колись через залізничні станції Рудниця і Попелюхи, що на Вінниччині, проходили до 34-х потягів за добу. Тепер — лишень чотири та одна електричка. Ці станції були збудовані до революції і ними послуговувалися жителі Піщанського й Чечельницького районів Вінницької області, Гайворона — Кіровоградської, а також Придністров'я та Молдавії.

Але поступово пасажирські потяги, які курсували зі Львова до Херсона, з Києва до Одеси і назад, перестали тут зупинятися. З «Укрзалізниці» нам повідомили, що це зроблено у зв'язку зі зниженням пасажиропотоку та з метою економії експлуатаційних витрат.

А ми, довколишні мешканці, почуваємося, немов у злій казці: що далі — то страшніше. Адже нас практично позбавлено можливості дістатися до обласного центру — Вінниці та столиці — Києва, а також до інших довколишніх міст. А там проживають, працюють і навчаються наші діти та онуки. Тепер їм дуже складно їздити і до місця навчання, й додому.

У наших селах мешкає багато стареньких, є інваліди, яких рідні провідували у вихідні. Переважно це люди із малими статками, винаймати машини їм не по кишені. Через численні скасування на залізниці наші малозабезпечені дедалі частіше залишаються без опіки і допомоги.

Прийняте відомчою структурою «Укрзалізниці» рішення про перенесення зупинок створило незручності, це невигідно для пасажирів. Бо такі поїздки тривають на кілька годин довше, окрім того, потрібно мати сотні гривень на таксі, щоб доїхати до цих зупинок. Тому дуже просимо відновити рух поїздів №109, №110, а також №123, №124 через залізничні станції Рудниця і Попелюхи.

Нині найлегше писати і говорити, що все збиткове, а як жити далі людям у селах? Як навчати дітей, онуків, провідувати батьків?

Тож просимо домогти розв'язати нашу проблему і відновити рух потягів, а також забезпечити нормальну роботу каси на станції Попелюхи.

За дорученням земляків:
В. БАБИНА,
В. ДОВГАНЮК.
Вінниччина.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Босоніж двадцять років

Педагог із селища Володимирець Михайло Пікторов (на знімку) босоніж ходить уже понад двадцять років. За цей час черевики взував лише двічі: коли сходив взимку на Говерлу і коли йшов до районного відділу освіти. Навіть на сесію райради, коли був депутатом, ходив босоніж.

Із Михайлом Михайловичем познайомилися в дитячому спортивно-оздоровчому комплексі «Корчагінець», що в Острозькому районі. Сюди він уже 27 років щоліта приїздить навчати дітей туризму. Кілька років тому спорудив у таборі унікальне мотузкове містечко. Крім того, він керує козацьким товариством «Пагін».

Відмовився від взуття на початку 90-х років. До цього практикував різні види загартовування.

— Я займався йогою та моржуванням, оздоровчою гімнастикою, голодуванням за методикою Поля Брега. А якось захопився системою Порфирія Іванова, котрий півстоліття ходив босим узимку і влітку, — розповідає Михайло Пікторов. — До системи Іванова додав народні методи. Так вийшло нове вчення. Суть його — в постійному контакті із землею.

За словами Пікторова, людина, яка ступає по землі босими ногами, заряджається енергією планети, що позитивно впливає на її біополе. Але при цьому вона повинна усвідомлювати, що є частинкою природи. Тоді розкривається внутрішній прихований потенціал особистості: розвивається інтуїція, загострюється сприйняття довкілля. Тож ходіння босоніж — це не лише загартовування, а й духовне самовдосконалення.

Пригадує Михайло Михайлович період, коли починав упроваджувати свою методику. Спершу люди вважали його диваком.

— Повіз якось групу дітей на море до Одеси. Туди їхав у старих капцях, а повернувся босий, — каже. — Друзі сміялися, скільки ще витримаю. Але я переходив зиму і довів їм, що й без взуття можна файно жити. Якщо хтось питає, чи не хворію, завжди відповідаю: «Не дочекаєтеся».

Біля М. Пікторова завжди багато дітей. Люблять вони його за енергійність, життєрадісність. Адже влітку під керівництвом свого вчителя ставлять намети, ловлять рибу, варять юшку, спілкуються на тему природи, переваг здорового способу життя, в чому їхній вчитель — наочний приклад.

Анастасія АДАМЧУК,
Олександра ЮРКОВА.
Володимирець Рівненської області.
Фото Олександри ЮРКОВОЇ.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Дякую Ірині Бережній!

На шпальтах газети передаю величезну подяку народному депутату Верховної Ради України Ірині Бережній за те, що почула мене і допомогла у захисті присадибної ділянки.

З моєю справою зволікали понад п'ять років. Куди я лишень не зверталася: і до сільради, і в райвиконком, і навіть до суду. Та все було марно. Мої заяви або лежали без розгляду, або мене годували обіцянками.

І лише Ірина Бережна негайно відреагувала на моє звернення — і невдовзі я отримала лист з відділу Держземагентства в Чорнобаївському районі, де викрили злочин, заподіяний проти мене.

Коли я побачила Ірину Бережну по телевізору, то якби можна було передати квіти через екран, я з радістю це зробила б. Пані Ірино! Дай Вам Боже щастя і довгих років життя при доброму здоров'ї, і звичайно, — успіхів на ниві праці!

Ніна ВОЗНЮК.
Черкаси.

ЛІТНІ СПОГАДИ

Розрадила пісня

У нас на Галичині через масове безробіття, особливо в сільській місцевості, величезна кількість людей поїхала на заробітки за кордон. Внаслідок цього з'явилися діти — соціальні сироти. Вони мають гроші, дорогі речі, їм заздрять ровесники.

Та чи знає хтось із оточуючих, як ці діти засинають, плачучи в подушку від туги за батьками, як прокидаються серед ночі у сльозах і кличуть матусю чи татуся? Але ті не приходять, бо дуже далеко, за тридев'ять земель...

Для таких дітей, і не тільки, погожої літньої днини на кам'яній горі села Завалова вже вп'яте було проведено регіональний фестиваль духовної пісні «Один Бог, один народ, одна Україна». Під час літніх канікул мені пощастило побувати там.

Організовували його церковні громади навколишніх сіл. Серед ініціаторів — місцевий священик Михайло Демида та громадський діяч Петро Калиняк.

Перед численними гостями високопрофесійно виступали творчі колективи з Тернопільщини та Івано-Франківщини.

Дуже приємно, що гостями фестивалю було багато молоді. Бо саме для неї його й започаткували. Адже чарівна музика і душевна пісня окриляють, надихають і розраджують...

Наталія МАНДРИЦЬКА,
студентка Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Хвороби здолає добробут

Цього року я перебував у стаціонарі обласної лікарні. І враження в мене склалося невеселе. Лікарня забита хворими, ціни на медикаменти — неймовірно високі, харчуються пацієнти, чим Бог послав. Деякі з моїх знайомих хворіють, утім до лікарні не звертаються, бо не мають грошей, щоб заплатити за обстеження та пігулки.

Масово хвороби захоплюють найбідніших. Ці люди перебувають у постійному стресі: як вижити, прогодувати сім'ю, звести кінці з кінцями. Їх пригнічують безробіття, постійне підвищення цін, тарифів, житлові проблеми, а найбільше — безперспективність.

Через постійні нервові навантаження органи людини слабшають, імунітет знижується. Одне чіпляється за інше. Перебуваючи у стані психологічної напруги, люди не можуть навести лад у своєму житті. Мені більше 90 років, та не пам'ятаю фактів такої хворобливості людей у нашому селі, як тепер. Найбільше страждають від очних захворювань. Можливо, через те, що очний нерв дуже вразливий до стресів...

Вважаю: для того, щоб подолати хвороби, треба підняти планку добробуту, поліпшити життя трудового народу. А головна відповідальність за здоров'я та життя людей, безперечно, лежить на владі України.

Михайло ІНОГДА,
учасник бойових дій, інвалід 1-ї групи Великої Вітчизняної війни.
Ріпки Чернігівської області.

Був у передовиках, а тепер отримую злиденну пенсію

Добрий день шановна редакціє! Передплачую «Голос України» з першого випуску. Мені подобаються рубрики «Вільний мікрофон», «Що, де, почім», сторінка «Парад порад». Із задоволенням читаю статті Валентини Писанської. Дякую вам!

Тепер про те, що змусило мене звернутися до газети. Я — 1946 року народження. Свого часу працював у «Сільгосптехніці» міста Красноперекопська газозварником. У шкідливих умовах трудився по 12 годин на добу, перевиконував план на 150—200 відсотків. За це отримав звання «Ударник комуністичної праці» та «Ударник комуністичних п'ятирічок», не раз мене нагороджували грамотами. Моє фото висіло на дошці пошани підприємства. Заробляв тоді по 200—300 карбованців.

За сумлінну працю перед розпадом СРСР подали документи на моє нагородження. Начальство говорило, що буде персональна пенсія. Але через маніпуляції обміну карбованців на купони й гривні тепер маю злиденну пенсію 1227,18 гривні й жодних пільг. На роботі втратив здоров'я, а на гідне життя не заробив.

Хотів би запитати наш уряд: чому, працюючи не покладаючи рук, я не заслужив нормальної пенсії, й тепер мені доплачують до прожиткового мінімуму?!

Петро УРУПА.
Воїнка Красноперекопського району АР Крим.

«Серце стиснулося, коли побачила на екрані руїни нашого будинку в Сирії»

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

Розповідаючи про Сирію, коли там ще не гриміли снаряди і не вбивали людей, вінничанка Алла згадує, наскільки безпечно і вільно почувалася у цій країні, з якою гостинністю і ввічливістю місцеві жителі ставилися до неї. Нині з жахом уявляє, що робиться у близькій їй Сирії, де разом з чоловіком Махмудом і двома їхніми дітьми провела 12 років.

— У мене серце стислося від болю, коли недавно побачила на екрані місто Алеппо. Район, в якому ми мешкали, весь у руїнах, — каже Алла. — Навіть будинок упізнала! Там у нас стільки гарних знайомих залишилося! Ви навіть не уявляєте, які сирійці щирі, доброзичливі і чесні люди! А яка в них культура, традиції...

Забула в таксі сумку з грішми

З Махмудом вони познайомилися під час навчання у Вінницькому технічному університеті. На п'ятому курсі побралися. А після закінчення навчання поїхали на батьківщину чоловіка, в його рідне місто Алеппо — економічну столицю Сирії. ЮНЕСКО визнало це місто світовим центром ісламської культури. Махмуд працював за спеціальністю інженером на будівництві ГЕС, вона вчителювала у школі при Генеральному консульстві Росії. Придбали в кредит 2-кімнатну квартиру. Алла швидко адаптувалася в країні. Каже, цьому сприяла атмосфера. Між людьми там панує порядність і чесність. Навіть мову вивчила, хоча арабська дуже складна.

— Коли я вперше приїхала в цю країну, сусіди по квартирі (ми тоді винаймали житло) стали виявляти увагу до мене, — згадує Алла. — Здавалося б, хто я для них? Я не розуміла мови, але їхні очі, вираз обличчя видавали бажання допомогти мені призвичаїтися у нових умовах. Вони хотіли, щоб мені тут сподобалося, щоб почувалася комфортно. Це так приємно, коли до тебе ставляться з добром!

Одного разу Алла домовилася з чоловіком, що після роботи підуть до магазину за покупками. Саме того дня вона отримала зарплату. До магазину під'їхали на таксі, чоловік розрахувався з таксистом, і машина поїхала. Тільки тоді Алла згадала, що на сидінні залишила сумочку. В ній були не тільки гроші, а й документи, ключі від квартири.

— Я дуже засмутилася, — згадує той епізод співрозмовниця. — Чоловік почав заспокоювати, мовляв, знайдеться твоя сумочка. Раптом ми почули гучний сигнал автомобіля. Це таксист повернувся. Під'їжджаючи, побачив нас і почав сигналити, щоб ми підійшли і забрали свої речі.

До шкіл і дитсадків підвозять кожну дитину

Неабияк здивувало вінничанку те, що дітей у дитсадок і школу підвозять спеціальними автобусами. А потім так само привозять додому. Принаймні так було до війни.

— Стосується це приватних шкіл і дитсадків, — каже Алла. — Скільки це коштує? Якщо хоча б хтось в сім'ї має роботу із заробітком трохи вищим за середній рівень, він може забезпечити усім необхідним усіх членів сім'ї, в тому числі оплачувати навчання дітей у приватній школі чи виховання у приватному дитсадку. До того ж, до війни ціни у Сирії були найнижчі порівняно з іншими країнами Близького Сходу.

Прихвалювали наш борщ

— Східна кухня мені настільки смакувала, що й тепер, у Вінниці, готую переважно їхні страви, — розповідає Алла. — У Сирії найпопулярніша страва — кеббе. Це спеціально приготовлений м'ясний фарш (з баранини або телятини), загорнутий у розмелені на м'ясорубці зерна пшениці з різними спеціями. На обід там не готують перші страви. Традиційно подають м'ясо з овочами, до нього рис або пшеничну кашу, а також багато зелені, салати, фрукти. Свіжі овочі й фрукти там — цілий рік, тому господині не переймаються консервацією, як це роблять у нас.

Коли Алла, будучи в Сирії, вперше запропонувала свекрові і свекрусі скуштувати приготовлений нею український борщ, ті переглянулися між собою, потім роздивилися, що воно таке, і, не поспішаючи, взяли до рук ложки. Скуштувавши, стали їсти швидше, прихвалюючи, яка смачна страва. Потім не раз просили невістку приготувати ще. Свекрусі подобалися в'язані речі, які робила Алла. Замовляла їй светри і кофти.

— Українки у нашій державі мають гарну репутацію, — каже з цього приводу Махмуд. — Ми одружуємося на кращих з них. Вони, безсумнівно, не тільки вродливі, а й освічені, виховані, гарні господині, до того ж, наділені певними талантами. Тому сирійські жінки мають за честь товаришувати з українками й обов'язково хочуть у них чогось навчитися.

Не носила паранджі

Вінничанка не ходила у паранджі, не покривала голову хустиною. Батьки Махмуда не дорікали їй за це тому, що їхня релігія, по-перше, не забороняє одружуватися з представниками інших віросповідань, а по-друге, після одруження дозволяє дотримуватися своїх традицій. «Чоловік просив мене одягатися пристойно, ось і все», — каже Алла. У перші дні перебування в Сирії вінничанку дивувала велика кількість жінок на вулицях із схованими обличчями. Щоправда, були й такі, які не одягали паранджі.

— За 10—15 хвилин до четвертої ранку у всіх мечетях скликають віруючих на молитву, — продовжує Алла. — Роблять це через мікрофони і підсилювачі звуку. Я ніяк не могла звикнути до цього. Наш будинок був недалеко від мечеті, тому добре було чути голос мулли.

Під час Рамадану протягом дня мусульмани дотримуються суворого посту. У цей час страви можна вживати тільки до сходу сонця і після його заходу. Вдень навіть воду пити не дозволяється, не кажучи вже про те, щоб курити чи лаятися. «Я ніколи ще не бачила у місті такі безлюдні вулиці, як це було в Алеппо після заходу сонця, — каже Алла. — Усе місто сідало вечеряти в один і той само час. А після Рамадану починалося свято — Великий Байрам. Тоді прийнято купувати подарунки. У такі дні магазини працюють цілодобово. На вулиці ніч — а в магазинах двері не зачиняються від покупців».

Новий рік мусульмани не святкують, але все одно на державному рівні це — вихідний день. Так само, як п'ятниця, день великої молитви. «А ми відзначали і мусульманські, і християнські свята, — каже Алла. — І Новий рік, і дні народження. Збиралися зазвичай такими інтернаціональними сім'ями, як наша, і влаштовували свято».

15 січня 2013 року. Сирія. Алеппо. Університет після терористичної атаки: стіни гуртожитку й корпусу архітектурного факультету.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Вінничанка Алла і її чоловік-сирієць Махмуд з болем у серці сприймають події, що нині відбуваються у Сирії, де вони прожили 12 років.

Невістку обирає... мати нареченого

— Сирія для нас — загадкова країна з древньою історією, — каже Алла. — Її столиця — місто Дамаск — визнано найдавнішою столицею світу. Можливо, тому менталітет людей тут зовсім інший. Багато чому можна дивуватися, але краще сприймати так, як ми сприймаємо власні традиції.

У місті, де мешкала вінничанка, дотепер існує звичай, за яким наречену синові обирає... мати. Здавалося б, таке важливе питання мало б вирішуватися дещо інакше, але йти в чужий монастир зі своїм уставом неправильно.

— Якщо хлопець погоджується взяти за дружину обрану для нього наречену, він каже, щоб батьки засилали сватів, — продовжує Алла. — Під час сватання одним з важливих питань є визначення розміру калиму. Наречений обов'язково має дарувати, крім грошей, ще й золото. Прикраса має важити не менше ста грамів. Молоду дружину хлопець зобов'язаний привести у дім або квартиру.

— А якщо в нього немає такої можливості?

— Тоді нема чого одружуватися, — каже Махмуд. — Нехай іде і заробляє або шукає таку наречену, батьки якої погодяться віддати дочку без калиму. У нас з цим проблеми.

Алла щиро каже, що їй все влаштовувало в країні чоловіка. Тому з подивом сприймала його розмови про те, що таке затишшя в державі довго не може тривати. Алла слухала, але не могла уявити ситуацію інакше. Зрештою, вони таки вирішили повернутися до Вінниці. І встигли це зробити до початку теперішньої громадянської війни.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Фото надане героями розповіді.

Довідалася про долю брата через 72 роки

— Сьогодні війна закінчилася для червоноармійця Петра Бузона — він повернувся додому, — ці слова прозвучали на траурному мітингу **(на знімку)** з нагоди перепоховання останків солдата, який відбувся в селі Стара Чортория Любарського району. Захід організували члени загону пошуковців «Гвардієць» з міста Єльня Смоленської області, представники Всеукраїнської організації «Закінчимо війну», районна і місцева влади.

— Пам'ять про захисників Вітчизни жива і невмируща, — наголосив у своєму виступі на мітингу голова Любарської райдержадміністрації Віктор Захарчук.

Російський пошуковець Андрій Ляшенко привіз медальйон, завдяки якому вдалося з'ясувати особу загиблого, а також фотокартку, надіслану червоноармійцеві матір'ю. Їх вручили сестрі загиблого — 88-річній Любові Михайлівні. Жінка з нелегкою долею, яка три роки змушена була працювати у фашистській Німеччині, щиро подякувала загону пошуковців.

18-річного Петра Бузона 1940-го призвали до лав Червоної Армії, а 1941 року він зник безвісти. Його ім'я викарбувано на пам'ятнику разом з іменами 122 земляків, які не повернулися додому.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

Сирійські жінки мають за честь товаришувати з українками й обов'язково хочуть у них чогось навчитися

Втрачено Чорнобильське посвідчення Серія В-П №255274, видане на ім'я Голик Сергія Павловича, вважати недійсним.

Постановою Господарською судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4/Тюленіна, 21) від 30.09.2013р. у справі №21/5009/1079/11-23/5009/5072/11 ПП "ПАРИТЕТ-АГРО" (71200, Запорізька область, смт. Чернігівка, вул. Репіна, 29, код ЄДРПОУ 33513212, р/р 26007301170909 у Філії ПАТ "Промінвестбанк" в м. Запоріжжя, МФО 313355) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором ПП "ПАРИТЕТ-АГРО" призначено арбітражного керуючого Войтановича Олександра Йосиповича (69037, м. Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 48, прим. 27, тел./факс (061) 2240974.

Звернення до орендаторів та контрагентів власників Торгового Центру Глобус:

Шановні орендарі та партнери ТВК "Глобус"

Останніми днями в ТВК "Глобус" відбуваються кримінальні події, які пов'язані з розбійним нападом сторонніх осіб, вимаганням чужого майна, умисним знищенням та пошкодженням майна.

Група компаній ТОВ "ЛР Глобус", ТОВ "Ділайт", ТОВ "Ділайт Плюс" та ТОВ "Ділайт Сіті" в особі директора Ільченка Святослава Валентиновича є одноосібними і ексклюзивними розпорядниками власності ТВК "Глобус".

Особи Морріс О. О. та Байрак С.І. не являються директорами вище згаданих компаній, ніколи ними не були, не мають жодних прав щодо власності ТВК "Глобус" та права здійснювати розпорядження коштами та майном ТОВ "ЛР Глобус", ТОВ "Ділайт", ТОВ "Ділайт Плюс" та ТОВ "Ділайт Сіті", а також не мають права представляти інтереси цих компаній у відносинах з іншими особами.

З детальнішою інформацією та підтверджуючими документами Ви можете ознайомитись на офіційному сайті ТВК "Глобус" www.globus.com.ua

З повагою, ТОВ "ЛР Глобус", ТОВ "Ділайт", ТОВ "Ділайт Плюс" та ТОВ "Ділайт Сіті".

Оголошення про передачу державного майна в оренду.

Назва об'єкта та його місцезнаходження:

Нежитлові приміщення в будівлі майстерні загальною площею 279,3 кв.м., що знаходяться на балансі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, за адресою: м. Київ, вул. Амосова, 13.

Стартова орендна плата, яку прононує орендодавець становить 43,16 грн. (без урахування ПДВ) за 1 кв.м. в місяць. Приміщення передається в оренду терміном на два роки з метою розміщення виробництва твердопаливних котлів. Додаткові умови: відшкодування витрат балансоутримувачу на розміщення оголошення, утримання орендованого приміщення, відшкодування податку на землю, обов'язкове здійснення страхування орендованого майна на користь балансоутримувача на термін дії договору оренди, здійснення поточного ремонту (у разі необхідності).

Останній день прийняття заяв на оренду - 10-й робочий день після розміщення оголошення про намір передачі майна в оренду.

Заяви подаються за адресою: 03141, м. Київ, вул. Клінічна, 25, телефон: 275-50-00, факс: 275-50-00.

Універсальна товарна біржа "Суми"
оголошує аукціон з продажу активів
(права вимог за кредитними договорами, укладеними між АТ "КБ "Володимирський" (код ЄДРПОУ 26120084) та позичальниками – фізичними особами)

Лот №1: за договором №16/980-КФО/0106 від 09.02.2007. **Початкова ціна лоту №1 – 113,00 грн. без ПДВ.**
Лот №2: за договором №16/980-КФО/0195 від 03.03.2007. **Початкова ціна лоту №2 – 176,00 грн. без ПДВ.**
Лот №3: за договором №16/980-КФО/2269 від 27.10.2006. **Початкова ціна лоту №3 – 2 133,00 грн. без ПДВ.**
Лот №4: за договором №28/980-КФ/0918 від 12.09.2007. **Початкова ціна лоту №4 – 3 256,00 грн. без ПДВ.**
Лот №5: за договором №16/980-КФО/0824 від 30.08.2007. **Початкова ціна лоту №5 – 1 975,00 грн. без ПДВ.**
Лот №6: за договором №21/980-КФ/1219 від 27.11.2007. **Початкова ціна лоту №6 – 534,00 грн. без ПДВ.**
Лот №7: за договором №16/980-КФО/0787 від 23.08.2007. **Початкова ціна лоту №7 – 971,00 грн. без ПДВ.**
Лот №8: за договором №32/980-КФ/0060 від 07.02.2008. **Початкова ціна лоту №8 – 2 510,00 грн. без ПДВ.**
Лот №9: за договором №28/980-КФ/1059 від 15.10.2007. **Початкова ціна лоту №9 – 1 958,00 грн. без ПДВ.**
Лот №10: за договором №16/980-КФО/0358 від 23.02.2006. **Початкова ціна лоту №10 – 597,00 грн. без ПДВ.**
Лот №11: за договором №22/980-КФО/2417 від 22.11.2006. **Початкова ціна лоту №11 – 130,00 грн. без ПДВ.**
Лот №12: за договором №16/980-КФО/0860 від 04.09.2007. **Початкова ціна лоту №12 – 6 670,00 грн. без ПДВ.**
Лот №13: за договором №16/980-КФО/0938 від 18.09.2007. **Початкова ціна лоту №13 – 2 985,00 грн. без ПДВ.**
Лот №14: за договором №27/980-КФ/1190 від 21.11.2007. **Початкова ціна лоту №14 – 5 166,00 грн. без ПДВ.**
Лот №15: за договором №14-1/980-КФО/0447 від 06.06.2005. **Початкова ціна лоту№15 – 218,00 грн. без ПДВ.**
Лот №16: за договором №31/980-КФ/0126 від 27.02.2008. **Початкова ціна лоту №16 – 935,00 грн. без ПДВ.**
Лот №17: за договором №21/980-КФО/0408 від 02.03.2006. **Початкова ціна лоту №17 – 191,00 грн. без ПДВ.**
Лот №18: за договором №05/01/980-КФЛ/033 від 17.07.2003. **Початкова ціна лоту №18 – 92,00 грн. без ПДВ.**
Лот №19: за договором №21/980-КФО/0690 від 07.08.2007. **Початкова ціна лоту №19 – 1 959,00 грн. без ПДВ.**
Лот №20: за договором №21/980-КФО/0109 від 12.02.2007. **Початкова ціна лоту №20 – 835,00 грн. без ПДВ.**
Лот №21: за договором №27/980-КФО/0962 від 20.09.2007. **Початкова ціна лоту №21 – 1 289,00 грн. без ПДВ.**
Лот №22: за договором №27/980-КФО/0149 від 22.02.2007. **Початкова ціна лоту №22 – 392,00 грн. без ПДВ.**
Лот №23: за договором №27/980-КФ/0182 від 20.03.2008. **Початкова ціна лоту №23 – 633,00 грн. без ПДВ.**
Лот №24: за договором №21/980-КФО/0533 від 16.03.2006. **Початкова ціна лоту №24 – 610,00 грн. без ПДВ.**
Лот №25: за договором №32/980-КФ/0034 від 01.02.2008. **Початкова ціна лоту №25 – 2 056,00 грн. без ПДВ.**
Лот №26: за договором №31/980-КФ/1343 від 27.12.2007. **Початкова ціна лоту №26 – 2 163,00 грн. без ПДВ.**
Лот №27: за договором №21/980-КФО/0943 від 18.09.2007. **Початкова ціна лоту №27 – 2 935,00 грн. без ПДВ.**
Лот №28: за договором №16/980-КФО/0949 від 19.09.2007. **Початкова ціна лоту №28 – 4 029,00 грн. без ПДВ.**
Лот №29: за договором №16/980-КФО/0863 від 05.09.2007. **Початкова ціна лоту №29 – 1 584,00 грн. без ПДВ.**
Лот №30: за договором №16/980-КФО/0784 від 22.08.2007. **Початкова ціна лоту №30 – 790,00 грн. без ПДВ.**
Лот №31: за договором №21/980-КФО/0648 від 27.07.2007. **Початкова ціна лоту №31 – 2 152,00 грн. без ПДВ.**
Лот №32: за договором №21/980-КФО/0688 від 07.08.2007. **Початкова ціна лоту №32 – 496,00 грн. без ПДВ.**
Лот №33: за договором №22/980-КФО/0669 від 02.08.2007. **Початкова ціна лоту №33 – 2 355,00 грн. без ПДВ.**
Лот №34: за договором №16/980-КФО/0436 від 06.03.2006. **Початкова ціна лоту №34 – 623,00 грн. без ПДВ.**
Лот №35: за договором №16/980-КФО/0218 від 01.04.2008. **Початкова ціна лоту №35 – 3 238,00 грн. без ПДВ.**
Лот №36: за договором №21/980-КФО/0891 від 07.09.2007. **Початкова ціна лоту №36 – 1 235,00 грн. без ПДВ.**
Лот №37: за договором №21/980-КФО/1496 від 24.07.2006. **Початкова ціна лоту №37 – 731,00 грн. без ПДВ.**
Лот №38: за договором №14/980-КФ/1300 від 19.12.2007. **Початкова ціна лоту №38 – 3 305,00 грн. без ПДВ.**
Лот №39: за договором №27/980-КФО/2667 від 26.12.2006. **Початкова ціна лоту №39 – 1 360,00 грн. без ПДВ.**
Лот №40: за договором №16/980-КФО/0716 від 10.08.2007. **Початкова ціна лоту №40 – 641,00 грн. без ПДВ.**
Лот №41: за договором №18/980-КФ/0292 від 22.04.2008. **Початкова ціна лоту №41 – 2 435,00 грн. без ПДВ.**
Лот №42: за договором №14/980-КФ/0321 від 25.04.2008. **Початкова ціна лоту №42 – 4 702,00 грн. без ПДВ.**
Лот №43: за договором №27/980-КФО/0762 від 19.04.2006. **Початкова ціна лоту №43 – 254,00 грн. без ПДВ.**
Лот №44: за договором №27/980-КФ/1185 від 19.11.2007. **Початкова ціна лоту №44 – 1 384,00 грн. без ПДВ.**
Лот №45: за договором №16/980-КФ/0250 від 08.04.2008. **Початкова ціна лоту №45 – 3 078,00 грн. без ПДВ.**
Лот №46: за договором №21/980-КФО/2292 від 01.11.2006. **Початкова ціна лоту №46 – 131,00 грн. без ПДВ.**
Лот №47: за договором №22/980-КФО/842/З від 14.09.2004. **Початкова ціна лоту №47 – 112,00 грн. без ПДВ.**
Лот №48: за договором №27/980-КФО/0937 від 19.05.2006. **Початкова ціна лоту №48 – 816,00 грн. без ПДВ.**
Лот №49: за договором №16/980-КФО/0869 від 05.09.2007. **Початкова ціна лоту №49 – 1 516,00 грн. без ПДВ.**
Лот №50: за договором №16/980-КФО/0437 від 06.03.2006. **Початкова ціна лоту №50 – 730,00 грн. без ПДВ.**
Лот №51: за договором №14/980-КФО/0677 від 03.08.2007. **Початкова ціна лоту №51 – 3 628,00 грн. без ПДВ.**
Лот №52: за договором №28/980-КФО/0061 від 07.02.2008. **Початкова ціна лоту №52 – 1 401,00 грн. без ПДВ.**
Лот №53: за договором №16/980-КФО/0980 від 24.05.2006. **Початкова ціна лоту №53 – 2 714,00 грн. без ПДВ.**
Лот №54: за договором №16/980-КФ/1302 від 19.12.2007. **Початкова ціна лоту №54 – 2 974,00 грн. без ПДВ.**
Лот №55: за договором №21/980-КФО/1035 від 05.10.2007. **Початкова ціна лоту №55 – 1 430,00 грн. без ПДВ.**
Лот №56: за договором №14/980-КФО/0746 від 16.08.2007. **Початкова ціна лоту №56 – 4 522,00 грн. без ПДВ.**

Місцезнаходження лотів №№1-56: м. Суми, пл. Незалежності, 10.

Умови продажу:

1. Реєстраційний внесок - 17,00 грн. та гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості продажу кожного лоту, вносяться на рахунок організатора аукціону: **п/р 26004000100914 в ПАТ «Столичний», МФО: 397133, одержувач – Універсальна товарна біржа "Суми", код ЄДРПОУ 37186792**.
2. Крок аукціону - 10% (десять відсотків) від початкової (стартової) вартості лоту.
3. Оплата послуг Організатора аукціону – Універсальній товарній біржі «Суми» здійснюється продавцем.
4. Переможцю аукціону, який відмовився від підписання протоколу аукціону, або сплати коштів за придбаний актив в установлений термін, грошові кошти у розмірі 10% початкової ціни продажу лоту, внесені учасником для участі в аукціоні, не повертаються.
5. Розрахунки із продавцем за придбане майно мають бути здійснені протягом терміну вказаному у договорі відступлення права вимоги.

Прийом заяв на участь в аукціоні буде проводитись починаючи з дня публікації оголошення з 9:00 до 17:00 години кожного робочого дня за адресою: м. Суми, вул. Петропавлівська, 61, оф.31.

Кінцевий термін прийому заяв – за три дні до початку аукціону.

Відомості про активи, що включені до лотів №№1-58 та пропонуються до продажу на аукціоні, потенційні покупці можуть отримати в АТ "КБ "Володимирський" (м. Суми, пл. Незалежності, 10) щодня, крім вихідних днів, з 9.00 до 17.00, після укладення з ліквідатором банку угоди про умови забезпечення конфіденційної інформації.

Аукціон відбудеться «08» листопада 2013 року об 11:00 у залі АТ "КБ "Володимирський", за адресою: м.Суми, пл. Незалежності, 10.

Бажаючим придбати активи звертатися до служби з організації аукціону:
Універсальна товарна біржа "Суми" – м. Суми, вул. Петропавлівська, 61, оф.31.
Відповідальна особа - Брага Володимир Іванович. Тел./факс (0542) 655-761, моб. 050-724-73-98

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) ухвалою від 13.09.2013 року порушено провадження по справі № 917/1736/13 відносно Приватного підприємства "КОМПАНІЯ "ПОЛТАВАЗЕРНОТРЕЙД" (код ЄДРПОУ 36364634; 36008, м. Полтава, вул. Комарова, 2-Б, к. 309-Б; п/р № 26002020000398 в ПАТ "ІнтерКредитБанк", МФО 307424) та ухвалою від 13.09.2013 року введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Терещенка Володимира Олексійовича (Свідоцтво № 519 від 14.03,2013 року; адреса: 04116, м. Київ, вул. Старокиївська, буд. 1/5, оф. 72) .

Заяви конкурсних кредиторів з вимоги до боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство.

Постановою господарського суду Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. О. Невського/Річна, 29/11) від 02.10.2013 по справі №901/3006/13 Товариство з обмеженою відповідальністю "Ферімпекс" (вул. Севастопольська, 59, офіс 6, м. Сімферополь, АР Крим, 95021, ідентифікаційний код 32633237, ІПН 326332304867, п/р 26009301168633, МФО 322948 в ПАТ "Банк Форум") визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру відповідно до ст. 95 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" строком на 12 місяців.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Зімницю Олександра Івановича (свідоцтво про право на зайняття діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) від 01.02.2013 №19, адреса для листування: вул. Чкалова, 11, м. Дніпропетровськ, 49101).

Універсальна товарна біржа "Суми"
оголошує повторний аукціон з продажу активів
(права вимог за кредитними договорами, укладеними між АТ "КБ "Володимирський" (код ЄДРПОУ 26120084) та позичальниками – фізичними особами)

Лот №1: за договором №26/980-КФО/2415 від 22.11.2006. **Початкова ціна лоту №1 – 984,00 грн. без ПДВ.**
Лот №2: за договором №26/980-КФО/0101 від 07.02.2007. **Початкова ціна лоту №2 – 2 581,00 грн. без ПДВ.**
Лот №3: за договором №26/980-КФ/0323 від 29.04.2008. **Початкова ціна лоту №3 – 4 484,00 грн. без ПДВ.**
Лот №4: за договором №26/980-КФ/1160 від 09.11.2007. **Початкова ціна лоту №4 – 1 379,00 грн. без ПДВ.**
Лот №5: за договором №26/980-КФО/0163 від 27.02.2007. **Початкова ціна лоту №5 – 627,00 грн. без ПДВ.**
Лот №6: за договором №26/980-КФО/2362 від 13.11.2006. **Початкова ціна лоту №6 – 593,00 грн. без ПДВ.**
Лот №7: за договором №26/980-КФО/0749 від 17.08.2007. **Початкова ціна лоту №7 – 2 892,00 грн. без ПДВ.**
Лот №8: за договором №26/980-КФО/0402 від 24.04.2007. **Початкова ціна лоту №8 – 347,00 грн. без ПДВ.**
Лот №9: за договором №26/980-КФ/0033 від 29.01.2008. **Початкова ціна лоту №9 – 2 919,00 грн. без ПДВ.**
Лот №10: за договором №26/980-КФ/1203 від 23.11.2007. **Початкова ціна лоту №10 – 1 083,00 грн. без ПДВ.**
Лот №11: за договором №26/980-КФО/2455 від 27.11.2006. **Початкова ціна лоту №11 – 666,00 грн. без ПДВ.**
Лот №12: за договором №26/980-КФ/0079 від 13.02.2008. **Початкова ціна лоту №12 – 3 516,00 грн. без ПДВ.**
Лот №13: за договором №26/980-КФО/1070 від 07.06.2006. **Початкова ціна лоту №13 – 536,00 грн. без ПДВ.**
Лот №14: за договором №26/980-КФО/0359 від 11.04.2007. **Початкова ціна лоту №14 – 147,00 грн. без ПДВ.**
Лот №15: за договором №26/980-КФ/1345 від 28.12.2007. **Початкова ціна лоту№15 – 4 887,00 грн. без ПДВ.**
Лот №16: за договором №26/980-КФ/1299 від 19.12.2007. **Початкова ціна лоту №16 – 1 317,00 грн. без ПДВ.**
Лот №17: за договором №26/980-КФО/0410 від 25.04.2007. **Початкова ціна лоту №17 – 358,00 грн. без ПДВ.**
Лот №18: за договором №26/980-КФО/2375 від 15.11.2006. **Початкова ціна лоту №18 – 458,00 грн. без ПДВ.**
Лот №19: за договором №26/980-КФ/0050 від 05.02.2008. **Початкова ціна лоту №19 – 2 300,00 грн. без ПДВ.**

Місцезнаходження лотів №№1-19: м. Суми, пл. Незалежності, 10.

Умови продажу:

1. Реєстраційний внесок - 17,00 грн. та гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості продажу кожного лоту, вносяться на рахунок організатора аукціону: **п/р 26004000100914 в ПАТ "Столичний", МФО: 397133, одержувач – Універсальна товарна біржа "Суми", код ЄДРПОУ 37186792**.
2. Крок аукціону - 10% (десять відсотків) від початкової (стартової) вартості лоту.
3. Оплата послуг Організатора аукціону – Універсальній товарній біржі «Суми» здійснюється продавцем.
4. Переможцю аукціону, який відмовився від підписання протоколу аукціону, або сплати коштів за придбаний актив в установлений термін, грошові кошти у розмірі 10% початкової ціни продажу лоту, внесені учасником для участі в аукціоні, не повертаються.
5. Розрахунки із продавцем за придбане майно мають бути здійснені протягом терміну вказаному у договорі відступлення права вимоги.

Прийом заяв на участь в аукціоні буде проводитись починаючи з дня публікації оголошення з 9:00 до 17:00 години кожного робочого дня за адресою: м. Суми, вул. Петропавлівська, 61, оф.31.

Кінцевий термін прийому заяв – за три дні до початку аукціону.

Відомості про активи, що включені до лотів №№1-19 та пропонуються до продажу на аукціоні, потенційні покупці можуть отримати в АТ "КБ "Володимирський" (м. Суми, пл. Незалежності, 10) щодня, крім вихідних днів, з 9.00 до 17.00, після укладення з ліквідатором банку угоди про умови забезпечення конфіденційної інформації.

Аукціон відбудеться «05» листопада 2013 року об 11:00 у залі АТ "КБ "Володимирський", за адресою: м.Суми, пл. Незалежності, 10.

Бажаючим придбати активи звертатися до служби з організації аукціону:
Універсальна товарна біржа "Суми" – м. Суми, вул. Петропавлівська, 61, оф.31.
Відповідальна особа - Брага Володимир Іванович. Тел./факс (0542) 655-761, моб. 050-724-73-98

ПАРАД ПОРАД

№ 190 (5690) П'ЯТНИЦЯ, 11 ЖОВТНЯ 2013

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів. Уночі та вранці подекуди туман. Вітер південно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі — 5—10 тепла, на узбережжі морів — до +13 градусів. Удень буде 12—17 тепла, на півдні та на заході місцями +20—22 градусів.

ЦЬОГО ДНЯ, 11 ЖОВТНЯ

■ **1906.** Народився Ігор Савченко — радянський кінорежисер, сценарист, педагог. ■ **1923.** У Харкові відкрито перший в Україні Будинок пролетарського студентства. ■ **1980.** Після виконання складної великої програми науково-технічних досліджень та експериментів на борту орбітального комплексу «Салют-6» — «Союз-37» космонавти Леонід Попов і Валерій Рюмін повернулися на Землю, успішно завершивши найтриваліший (185 діб) в історії космонавтики політ у космічному просторі. ■ **1984.** На 91-му році життя помер академік АН УРСР Костянтин Хрєнов, який працював в інституті електрозварювання імені Є. Патона.

АСТРОПРОГНОЗ НА 14—20 ЖОВТНЯ

Овни. Сприятливий час для реалізації давніх планів, а також навчання. Можливе вирішення питань, пов'язаних з кар'єрою. Будь-які поїздки мають стати результативними.

☺ **16, 18** ☹ **14**

Тельці. Купа справ і проблем очікується цього тижня. Самому все розв'язати не вдасться, знадобиться допомога. Особливої уваги потребує ваше здоров'я, дотримуйтеся режиму.

☺ **15, 16, 20** ☹ **18**

Близнюки. Деякі ускладнення у сімейних стосунках. Але нехай це не збиває вас із потрібного настрою. До кінця тижня зможете виявити свої творчі здібності.

☺ **15, 17, 20** ☹ **18**

Раки. Родичі та друзі нагадають про себе. Готуйтеся до дзвінків і випадкових зустрічей. Зберігайте спокій і незалежність в діях.

☺ **14, 12, 19** ☹ **15**

Леви. Уникайте спірних ситуацій. Наприкінці тижня очікуються турботи, пов'язані з родичами.

☺ **14, 15, 17** ☹ **19**

Діви. Тиждень приємних несподіванок і бурхливих емоцій. На вас чекає успіх у всіх сферах, але будьте обережні з новою інформацією і не поспішаєте приймати важливі рішення.

☺ **14, 15, 19** ☹ **20**

Терези. Відкладіть серйозні рішення до майбутнього тижня, а поки що шукайте інші варіанти, як вийти зі складної ситуації.

☺ **15, 16, 18** ☹ **14**

Скорпіони. Намагайтеся уникати проблем з коханою людиною. Доведеться самостійно прийняти важливе рішення. Особисте життя не повинне відбитися на роботі, яка потребуватиме концентрації уваги й часу.

☺ **15, 19** ☹ **18**

Стрільці. Не здійснюйте вчинки, про які потім можете пошкодувати. Контролюйте свою поведінку, не дайте вивести себе з рівноваги.

☺ **16, 19** ☹ **14**

Козероги. Цього тижня не варто брати на себе ініціативу. Якщо маєте проблеми зі здоров'ям, то не відкладайте візит до лікаря. Отримаєте задоволення від спілкування із друзями.

☺ **15, 20** ☹ **16**

Водолії. Несприятливий час для колективних заходів, а от індивідуальна творчість буде плідною. Витрачайте гроші раціонально, завчасно продумайте свої покупки.

☺ **16, 17** ☹ **15**

Риби. На вас чекають зустрічі з людьми, думку яких ви цінуєте. Покладіться на свою інтуїцію, коли вас охопить спрага діяльності й бажання щось змінити в житті.

☺ **15, 19** ☹ **17**

Забули речі в поїзді? Дійте оперативно!

НЕ ЗАЙВЕ НАГАДАТИ

Заходячи у потяг, люди залишають думки про роботу і мріють про легкий відпочинок. Саме ця неуважність може стати причиною того, що пасажир забуде свої речі.

У такій ситуації не варто панікувати, адже їх можна повернути. Якщо ви вийшли на зупинці і згадали, що забули щось у вагоні поїзда, який вже рушив, вам треба звернутися до адміністрації станції, на якій ви перебуваєте, з проханням повідомити начальника потяга про забуті речі. Просіть зупинити поїзд на найближчій зупинці, навіть якщо це не передбачено розкладом руху, та зняти ваш багаж.

Щодо забутих речей буде складено акт, його передадуть до адміністрації станції, після чого доправлять на залізничну станцію, на якій ви вийшли. Витрати, яких зазнала залізниця під час відправлення телеграми, зберігання та доставки багажу, доведеться компенсувати з власної кишені.

У разі якщо ви загубили речі в приміщенні залізничної станції або на пероні, необхідно одразу йти до начальника вокзалу. На кожній станції ведеться спеціальна облікова книга, до якої вносять відомості про знайдені речі. Якщо ваш багаж знайшовся, ви зможете дізнатися про це з неї за детальним описом.

Якщо ви впізнали свою поклажу, вам необхідно довести своє право на неї, письмово вказавши точні прикмети речей. Після встановлення вашої особи, багаж вам негайно повернуть.

Антон ГАЛЬ, юрист.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

МІСЯЦЬ-НАВІГАТОР

14—16 жовтня. Місяць у Рибах. Знищуйте шкідників, обробіть дерева, кущі розчином будь-якого мінерального добрива високої концентрації, наприклад, 500—700 г сечовини (карбаміду) на 10 л води. Якщо листя ще не обпало, обприскуйте просто по ньому, особливо ретельно — кінці гілок, адже там можуть бути яйцекладки попелиць. Добре пройдіться по стовбуру й ґрунту в пристовбурних колах. **17—18 жовтня. Місяць в Овні.** Не рекомендується саджати. Краще обробіть ґрунт. **19 жовтня (повня) — 21 жовтня. Місяць у Тільці.** Замульчуйте грядки з цибулею та озимим часником торфом або тирсою шаром у 2—3 см. **20 жовтня. Місяць у Тільці.** День вважається несприятливим для роботи з рослинами, дайте їм і собі відпочити.

Про наступний урожай подбайте вже зараз

А Я РОБЛЮ ТАК

Налаштовувати себе на вирощування власної городини починайте вже зараз. Закладіть невелику, метр на метр, яму для компосту, щоб наступного року забезпечити огірки органікою, підберіть кілька місць, зручних для щоденного поливу, вже зараз натягніть шпалери (навесні на це традиційно не вистачає часу, та й ґрунт затоптується) і викиньте всі старі запаси насіння. Моя порада: хочете мати вдосталь огірків — використовуйте гібриди.

Важко збагнути мотиви тих городників, які нині, в час надзвичайного розвитку науки, продовжують використовувати насіння звичайних сортів огірків. Часто навіть зберігають його з минулорічних урожаїв. Можна зрозуміти справжніх гурманів, які вперто полюбляють їсти огірки з гіркотою, знайомою їм іще з бабусиних часів. Але врожайність таких сортів залишає бажати кращого. Причина цього — зміна екологічних умов, значне зменшення кількості бджіл та джмелів, що мають опилювати рослини тощо.

Інша річ — насіння гібридів огірків. Зазвичай на упаковці поряд із назвою таких сортів ставлять позначку F1. Наприклад, Артист F1, Еколь F1, Кріспіна F1 тощо. Ці рослини не потребують комах для опилювання. Спочатку на гудині такого огірка з'являються пуп'янки, а вже потім — квіти. Та головне, що зав'язь на гудині рослин цих сортів надзвичайно густа — від одного до кількох пуп'янків з кожної пазухи **(на знімку)**.

Маючи багаторічний досвід вирощування гібридних огірків, можу сказати, що серед умов отримання гарного врожаю — раннє висаджування та належна кількість вологи. Великого городу для рослин не потрібно. Потрібно лише кілька квадратних метрів, а ще — можливість підв'язувати гудину. Такі умови неважко організувати навіть у місті. Середньостатистичній сім'ї (і для щоденного харчування, і для консервування) вистачить чотирьохп'яти кущів. Не віриться, але факт.

Петро ПЕТРІВ.

Фото автора.

СМАЧНЕ ХОБІ

Буде чим поласувати взимку

23-річний мешканець села Головниця Корецького району Григорій Миронець (на знімку) має незвичні як для чоловіка хобі: йому до вподоби готувати та вишивати. Захоплення кулінарією переросло в професію кухар-кондитер, і тепер він фантазує над салатами, прикрашає торти.

— Консервування — трудомісткий процес, — зауважує Григорій, — але як приємно взимку їсти хрумкі солоні огірочки, помідори у власному соку або аджику та ласувати варенням.

Юнак поділився рецептами, які, переконаний, знадобляться господиням, якщо не в нинішньому, то наступних сезонах заготівель припасів на зиму.

Кетчуп з аличі

Прокип'ятити та процідити 3 кг аличі. Додати 500 гр томатної пасти, 700 гр цукру, 1 ст. л. солі, 1 стручок червоного перцю, а також за бажанням часник. Усе це кип'ятити 20 хвилин, після чого закрутити у банки.

Кабачки консервовані

Краще консервувати маленькі світло-зелені кабачки. Порізати їх фігурним ножем. Перед тим як помістити в банку, на дно покласти перець (горошок), лавровий лист, кріп зонтиком, шматочок червоного перцю з пів сантиметра, дрібно порізаний зубок часнику. Маринад готувати так: на півлітра води — 3 столові ложки оцту, 1 столова ложка солі кам'яної з верхом. Стерилізувати 8—10 хвилин — важливо не переварити кабачки, щоб вони не втратили хрумкості.

Перець із рисом

Порізати на свій розсуд 1,5 кг болгарського перцю, 3 кг помідорів, 2 кг моркви, 0,5 кг цибулі, 0,5 кг яблук. Усе тушкувати в каструлі. Коли закипить, додати 200 гр рису, 0,5 літра олії, 2 столові ложки солі, 100 гр цукру. Варити 45 хвилин. Розкласти гарячим у банки і закатати.

Анастасія АДАМЧУК.

Рівненська область.

Фото автора.

Поради збирала Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

Над номером працювали: Ірина ТИЩЕНКО, Дмитро ПОТАПЕНКО, Оксана КАЛУГІНА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 31944

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

